

Huiselijk geweld stopt niet vanzelf

Bewustwording is de eerste
stap voor het zoeken naar hulp

Carlijn IJtsma & Milou Nieboer

Onderzoeksopdracht jaar 4, 2018 | Sociaal Pedagogisch Hulpverlening
Hanzehogeschool te Groningen | Academie voor Sociale Studies

HUISELIJK GEWELD STOPT NIET VANZELF

Bewustwording is de eerste stap voor het zoeken naar hulp

Auteurs:	Carlijn IJtsma & Milou Nieboer	
Studentnummer:	332820	325904
Klas:	SW4J2	
Onderzoeksorganisatie:	Veilig Thuis Groningen	
Afdeling:	Het Kenniscentrum	
Opdrachtgever:	Jeroen Trenning	
Onderzoeksdocent:	Nynke van der Graaf	
Onderwijsinstelling:	Hanzehogeschool Groningen	
Onderwijsinstituut:	Academie voor Sociale Studies	
Studierichting:	Sociaal Pedagogische Hulpverlening	
Osiris cursuscode:	SSVB1600/SSDB1600	
Aantal woorden inhoud:	13733	
Datum van voltooiing:	05 juni 2018	

Voorwoord

Voor u ligt de scriptie “Huiselijk geweld stopt niet vanzelf, bewustwording is de eerste stap voor het zoeken naar hulp”. Dit afstudeeronderzoek is geschreven als afronding van het vierde studiejaar van de opleiding Sociaal Pedagogische Hulpverlening aan de Hanzehogeschool te Groningen. Alle kennis die we hebben opgedaan in de afgelopen studiejaren is in dit onderzoek samengevoegd. We kunnen stellen dat we dit met veel trots aan u presenteren!

Na vele malen de onderzoeksvraag te hebben veranderd en de doelstelling van het onderzoek te hebben aangepast, hebben we een lang proces doorgemaakt. Het was een proces waarin veel is geschreven, aangepast, geschrapt en herschreven. Het resultaat van dit rapport is onder andere te danken aan de goede samenwerking tussen de onderzoekers.

Uiteraard hebben wij dit onderzoek niet alleen kunnen doen. Wij danken hiervoor als eerste onze opdrachtgever, Jeroen Trenning (medewerker van het Kenniscentrum) en onze onderzoeksdocent Nynke van der Schaaf. Jullie inzet, hulp, betrokkenheid en feedback, heeft een goede bijdrage geleverd aan dit uiteindelijke onderzoeksrapport.

De organisatie Veilig Thuis, in het bijzonder de afdeling het Kenniscentrum, willen we bedanken voor het mogelijk maken van de uitvoering van dit onderzoek. We bedanken jullie voor de vrijheid, de verantwoordelijkheid en de hulp van medewerkers die we hebben gekregen tijdens de uitvoering van dit onderzoek. Ook willen we onze respondenten bedanken; dit zijn de scholieren van het Alfa College en medewerkers van hulpverleningsorganisaties. Zonder jullie hadden wij geen onderzoek kunnen doen.

Tot slot bedanken we onze families en vrienden voor het lezen van het onderzoek, het geven van feedback en uiteraard voor de steun van het afgelopen half jaar!

Carlijn IJtsma & Milou Nieboer

Groningen, 5 juni 2018

Samenvatting

Huiselijk geweld en kindermishandeling is een actueel onderwerp en komt veel voor in de samenleving. Tegenwoordig worden er veel workshops en voorlichtingen gegeven over dit onderwerp. Eén van de organisaties die een workshop aanbiedt over huiselijk geweld en kindermishandeling is het Kenniscentrum van Veilig Thuis, hierna te noemen: het Kenniscentrum. Het Kenniscentrum wil antwoord op de volgende onderzoeksvraag: *“Wat is de kennis van jongeren tussen de 15 en 20 jaar oud van het Alfa College te Groningen over huiselijk geweld en kindermishandeling?”*. De bijpassende doelstelling is als volgt beschreven: *“Het doel van het huidige onderzoek is het achterhalen van de beschikbare kennis die jongeren hebben over huiselijk geweld en kindermishandeling. Aan de hand daarvan kan advies worden gegeven aan het Kenniscentrum om op een passende manier aan te sluiten bij de kennis van de jongeren.”*.

Er is gestart met het doen van literatuuronderzoek om de theoretische kant van huiselijk geweld en kindermishandeling te belichten. Daarbij zijn de vormen, omvang en voorlichtingen van huiselijk geweld en kindermishandeling vanuit wetenschappelijke literatuur beschreven. Op basis van deze bevindingen zijn de onderzoeksinstrumenten ontwikkeld. Er zijn online enquêtes afgenomen bij jongeren van drie verschillende locaties van het Alfa College. Van de 82 ingevulde enquêtes zijn er 70 enquêtes bruikbaar bevonden. Met de enquête is de kennis van de jongeren over huiselijk geweld en kindermishandeling onderzocht. Daarnaast is een kwalitatief onderzoek uitgevoerd waarbij drie interviews zijn afgenomen met verschillende hulpverleningsorganisaties (Fier, Het Kopland, Kindertelefoon). De hulpverleningsorganisaties hebben allen op hun eigen manier met huiselijk geweld en kindermishandeling te maken.

Uit de resultaten blijkt dat jongeren globaal weten wat huiselijk geweld en kindermishandeling is. Een groot aantal van de scholieren (98%) van het Alfa College geeft aan dat zij kennis hebben over huiselijk geweld en kindermishandeling. Als hier naar gekeken wordt, komt dit uit de enquête die onder scholieren is afgenomen naar voren. Gemiddeld maken de scholieren op de kennistest van de acht vragen twee fouten. Daarnaast blijkt uit de enquêtes dat jongeren weten waar zij terecht kunnen wanneer er sprake is van huiselijk geweld of kindermishandeling of wanneer hier vermoedens van zijn bij een ander. Ook de organisatie Veilig Thuis lijken zij te kennen. Uit de interviews blijkt echter dat jongeren de kennis die zij hebben over dit onderwerp, niet kunnen toepassen of herkennen wanneer de situatie henzelf betreft. Als jongeren toch tot actie overgaan geven de hulpverleningsorganisaties aan dat zij bellen met de Kindertelefoon of de politie. *Hieruit kan geconcludeerd worden dat de jongeren voldoende kennis hebben over huiselijk geweld en kindermishandeling.*

Op basis van de resultaten is een viertal aanbevelingen gedaan vanuit het onderzoek. De eerste aanbeveling is om een chatfunctie te openen waar kinderen en jongeren om advies en hulp kunnen vragen. Daarbij is het van belang dat de functie ook in de avond- en nachtelijke uren wordt aangeboden. De tweede aanbeveling is gedaan om de naamsbekendheid van Veilig Thuis te vergroten. Om dit te kunnen realiseren is het van belang om meer gebruik te maken van social media, beter vindbaar te worden door gebruik van Google AdWords en door opvallende posters op scholen op te hangen. De derde aanbeveling is om de doelgroep van de workshops die gegeven wordt door het Kenniscentrum te verbreden (basisscholen en middelbare scholen), zodat kinderen eerder kennis krijgen over het onderwerp en mogelijk meerdere malen deel kunnen nemen aan dergelijke workshops. De vierde aanbeveling is gedaan om tijdens het geven van de workshops meer aandacht te besteden aan de verschillende vormen van huiselijk geweld.

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Samenvatting	3
1 Inleiding	6
1.1 Context	6
1.2 Situatietanalyse	6
1.3 Doelstelling	7
1.4 Vraagstelling	7
1.5 Leeswijzer	8
2 Huiselijk geweld en kindermishandeling	9
2.1 Vormen van huiselijk geweld en kindermishandeling	9
2.2 De omvang van huiselijk geweld en/of kindermishandeling	11
2.3 Voorlichting over huiselijk geweld en kindermishandeling in Nederland	12
2.4 Conclusie	15
3 Methode	16
3.1 Typering onderzoek	16
3.2 Respondenten/informatiebronnen	16
3.3 Onderzoeksinstrument	17
3.3.1 Enquêtes scholieren	17
3.4 Procedure gegevensverzameling	18
3.4.1 Enquête scholieren	18
3.4.2 Interviews hulpverleningsorganisaties	18
3.5 Analyseplan	18
4 Resultaten	20
4.1 Resultaten kwantitatief onderzoek (enquête)	20
4.1.1 Algemeen	20
4.1.2 Workshop gegeven door het Kenniscentrum	20
4.1.3 Kennis over huiselijk geweld en kindermishandeling	21
4.1.4 De actie die jongeren ondernemen bij het meemaken van huiselijk geweld en/of kindermishandeling of bij vermoedens dat een ander dit mee maakt	23
4.2 Resultaten kwalitatief onderzoek (interview)	27
4.2.1 Organisatie in het algemeen	27
4.2.2 Naamsbekendheid	27
4.2.3 Benaderbaarheid	28
4.2.4 Kennis van jongeren	29
5 Conclusie, discussie, aanbevelingen	30

5.1	Conclusie	30
5.2	Discussie	30
5.2.1	Kritische beschouwing van het onderzoek	30
5.2.2	Kritische reflectie van het onderzoek	32
5.2.3	Maatschappelijke ontwikkelingen	33
5.3	Aanbevelingen	34
	Bibliografie	35
	Bijlage I - Enquête scholieren	39
	Bijlage II - Interview organisaties	42
	Bijlage III - Mail naar mentoren	43

1 Inleiding

“Judith hoort haar moeder thuiskomen, snel kijkt ze om zich heen of ze alles opgeruimd heeft. De radio staat nog aan, te laat, haar moeder is al binnen. Dennis rent naar haar toe, haar moeder tilt hem op. Dennis trekt aan haar haar, het mag, Dennis mag alles maar zij mag niets. Judith moet van haar moeder Dennis in bad gaan doen. Als ze water in het bad heeft laten lopen en ze zich even omdraait heeft Dennis zijn schoentje in het water gegooid. Ze haalt het eruit maar als ze zich omdraait staat haar moeder in de deuropening. Ze geeft Judith de schuld van het natte schoentje en slaat haar. Ze slaat zo hard dat Judith op de grond valt en een bloedneus krijgt. Judiths moeder schreeuwt dat ze heus wel gehoord heeft dat Judith de radio aan had. Het bonst Judith in haar hoofd als haar moeder eindelijk ophoudt met slaan” (De Vries, 1992, P8).

1.1 Context

Net zoals Judith maken veel kinderen geweld mee binnen huiselijke kring, in de wijk of op school. In het eerste halfjaar van 2016 zijn bij Veilig Thuis Groningen 1080 meldingen gedaan van huiselijk geweld en/of kindermishandeling (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2017). Veilig Thuis is een organisatie die advies en ondersteuning biedt aan kinderen en volwassenen over huiselijk geweld (Veilig Thuis, z.d.a). De organisatie Veilig Thuis is verspreid door heel Nederland. Mensen kunnen Veilig Thuis bellen wanneer zij hulp nodig hebben of wanneer zij zich zorgen maken over anderen; dit kan anoniem. Naar aanleiding van telefonisch contact wordt een gesprek gevoerd met een hulpverlener. In het gesprek kan er met betrokkenen van de cliënt besloten worden om een melding te maken. Wanneer er een melding wordt gedaan, wordt er vanuit Veilig Thuis gekeken wat er nodig is. Het kan bijvoorbeeld gaan over een crisissituatie waarbij er direct gehandeld moet worden wegens het ontbreken van de veiligheid. Veilig Thuis kan ervoor zorgen dat een gezin de juiste hulpverlening krijgt. Het is mogelijk dat Veilig Thuis onderzoek gaat doen binnen een gezin, om te kunnen beoordelen of er huiselijk geweld en/of kindermishandeling aan de orde is (Veilig Thuis Groningen, z.d.a). Veilig Thuis is 24 uur per dag bereikbaar. Elke uur komen er ongeveer negen serieuze meldingen binnen over kindermishandeling. Per jaar gaat dit over 30.000 kinderen in Nederland (Kindermishandeling, 2013).

In dit huidige onderzoek is de kennis van jongeren op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling onderzocht. Voor dit onderzoek zijn de scholieren van 15 tot 20 jaar oud, van het Alfa College, de respondenten. Op het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) wordt er gebruik gemaakt van verschillende niveaus. Het niveau van de scholieren kan variëren tussen niveau één en niveau vier. Het onderzoek is gedaan met zowel scholieren die de workshop hebben gevolgd, als met scholieren die deze nog niet hebben gevolgd.

1.2 Situatianalyse

Huiselijk geweld wordt gedefinieerd als: *“Huiselijk geweld is geweld dat door iemand uit de huiselijke- of familiekring van het slachtoffer wordt gepleegd. Hieronder vallen lichamelijke en seksuele geweldpleging, belaging en bedreiging (al dan niet door middel van, of gepaard gaand met, beschadiging van goederen in en om het huis). Er is altijd sprake van een machtsverschil tussen dader en slachtoffer”* (Huiselijk Geweld, z.d.). Kindermishandeling is één van de vormen van huiselijk geweld. Volgens de Wet op de Jeugdzorg (2015, artikel 1, lid m) luidt de definitie van kindermishandeling als volgt: *“Elke vorm van voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders/verzorgers of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel”* (Wet op de Jeugdzorg, 2015, artikel 1, lid m).

In het sociaal werk is dit thema erg actueel, zo is de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling in ontwikkeling. Vanaf 1 januari 2019 is stap 5 van de meldcode gewijzigd. Op dit moment hebben professionals de keus tussen melding maken of hulp inroepen. Vanaf 2019 moet er bij vermoedens van

(ernstige) mishandeling melding worden gedaan bij Veilig Thuis. Veilig Thuis maakt vervolgens de inschatting wat er moet gebeuren (Nederlands Jeugd Instituut [NJI], 2018a). Ook in de Tweede Kamer wordt de laatste tijd veel aandacht besteed aan deze onderwerpen. Zo schrijft minister van Justitie en Veiligheid, Fred Grapperhaus, een brief aan de Tweede Kamer waarin hij benadrukt dat online seksueel kindermisbruik niet alleen opgespoord moet worden, maar dat er ook intensievere preventie moet komen. Minister Grapperhaus wil kinderen en jongeren seksueel weerbaarder maken om dit te voorkomen (Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2018).

Voor kinderen zoals Judith is het belangrijk dat zij weten wat kindermishandeling is, waardoor zij zich meer bewust worden van de ernst van de thuissituatie. Bewustwording is de eerste stap voor het zoeken naar hulp. Daarom is gekozen om bij Veilig Thuis Groningen, afdeling het Kenniscentrum, onderzoek te doen naar de kennis die jongeren beschikken over huiselijk geweld en kindermishandeling. Het Kenniscentrum heeft een workshop ontwikkeld voor het mbo en het hoger beroepsonderwijs (hbo) om bewustwording en kennis te creëren bij jongeren over huiselijk geweld en kindermishandeling. Voor het verkrijgen van advies of om een melding te doen biedt Veilig Thuis de optie om te bellen. Jongeren kunnen zich melden bij bijvoorbeeld een mentor op school of bij lokale hulpverlening. Om te onderzoeken welke kennis jongeren hebben over huiselijk geweld en kindermishandeling, is er samen met het Kenniscentrum besloten om het onderzoek op het Alfa College te Groningen (mbo) uit te voeren. Er is voor deze school gekozen omdat de workshops vanuit het Kenniscentrum hier worden aangeboden. Het Kenniscentrum ziet echter nog geen resultaten vanuit de workshops. Zo komen er nog onvoldoende meldingen binnen van jongeren. Het onvoldoende aantal meldingen roept de volgende vragen op: Durven jongeren zich niet te melden? Zijn de jongeren bang voor eventuele vervolgstappen? Weten de jongeren niet welke stappen zij kunnen ondernemen? Of weten jongeren wel waar ze terecht kunnen en vragen zij hulp aan de omgeving?

1.3 Doelstelling

Het doel van het huidige onderzoek is het achterhalen van de beschikbare kennis die jongeren hebben over huiselijk geweld en kindermishandeling. Aan de hand daarvan kan advies worden gegeven aan het Kenniscentrum om op een passende manier aan te sluiten bij de kennis van de jongeren.

1.4 Vraagstelling

Wat is de kennis van jongeren tussen de 15 en 20 jaar oud van het Alfa College te Groningen over huiselijk geweld en kindermishandeling?

Voorvragen:

- Welke vormen van huiselijk geweld en kindermishandeling zijn er?
- Hoeveel jongeren hebben te maken of te maken gehad met huiselijk geweld en/of kindermishandeling (nationaal en internationaal)?
- Welke voorlichtingen worden er in Nederland gegeven over huiselijk geweld en/of kindermishandeling voor kinderen en jongeren?
- Hoe wordt er internationaal omgegaan met huiselijk geweld en kindermishandeling?
- Wat zijn de resultaten van de voorlichtingen die gegeven worden binnen Nederland over huiselijk geweld en/of kindermishandeling?

Deelvragen:

- Welke vormen van huiselijk geweld en kindermishandeling kunnen jongeren herkennen?
- Welke manieren hebben andere organisaties om jongeren te benaderen over huiselijk geweld en/of kindermishandeling?

- Hoe willen jongeren over dit onderwerp benaderd worden? Wat spreekt deze doelgroep aan?
- Wat hebben de jongeren nodig om hulp te zoeken wanneer er sprake is van huiselijk geweld en/of kindermishandeling?
- Op welke manier zijn andere organisaties benaderbaar voor jongeren om advies te verkrijgen?

1.5 Leeswijzer

Dit onderzoek start met hoofdstuk twee, het theoretisch kader. Hierin wordt nader ingegaan op de literatuur, dat beter inzicht en onderbouwing kan bieden voor de uiteindelijke resultaten. Dit hoofdstuk heeft een duidelijke opbouw; er is eerst uitgelegd wat huiselijk geweld en kindermishandeling is en welke vormen er zijn. Vervolgens is de omvang hiervan beschreven over zowel Nederland als cijfers over het buitenland. Tot slot zijn de voorlichtingen toegelicht op nationaal en internationaal niveau. In hoofdstuk drie is de methode van het gehele onderzoekstraject besproken en toegelicht. Hierin is uitgelegd dat het onderzoek een combinatie is van kwalitatief onderzoek en kwantitatief onderzoek en waarom hiervoor is gekozen. Daarnaast is er ingegaan op de respondenten van het onderzoek en is er toegelicht hoe het onderzoek is uitgevoerd in de praktijk. De resultaten die in het onderzoek naar voren zijn gekomen, zijn besproken in hoofdstuk vier. De resultaten zijn verdeeld in twee delen, namelijk de resultaten van de enquêtes en de resultaten van de interviews. Om het onderzoek goed af te ronden is er tot slot in hoofdstuk vijf een conclusie, discussie en aanbevelingen geschreven. De conclusie bevat een kort en concreet antwoord op de hoofdvraag van het onderzoek, in de discussie staat beschreven op welke manier er gewerkt is, wat anders had gekund en hoe de bevindingen zijn gekoppeld aan de literatuur. Tot slot zijn er aanbevelingen gedaan aan de opdrachtgever Veilig Thuis, afdeling het Kenniscentrum.

2 Huiselijk geweld en kindermishandeling

“In het weekend van 16-18 juni 2006 is een baby met ernstig hersenletsel opgenomen in het ziekenhuis. Hij was toen vier maanden oud (geboren 20 februari 2006). De baby liep het hersenletsel op doordat hij was geschud en doordat gepoogd was hem te wurgen. De vader heeft zichzelf hiervoor bij de politie aangegeven. De baby is het tweede kindje in het gezin. Het eerste kindje is overleden toen het 4 weken oud was, omdat de vader ook dit kindje had geschud” (Onderzoek naar casus kindermishandeling, 2007, p. 5).

Helaas gebeuren dit soort incidenten meer dan men denkt. In dit hoofdstuk wordt hier nader op ingegaan. Eerst wordt uitgelegd welke soorten en vormen van huiselijk geweld en kindermishandeling er zijn. Vervolgens wordt de omvang van huiselijk geweld en kindermishandeling in Nederland en in het buitenland beschreven. Aansluitend daarop volgt de preventie en worden de voorlichtingen die relevant zijn over huiselijk geweld en kindermishandeling beschreven. Daarna wordt de workshop van Veilig Thuis Groningen toegelicht en worden voorlichtingsmethoden benoemd die in het buitenland gebruikt worden. Het hoofdstuk wordt afgesloten met een conclusie.

2.1 Vormen van huiselijk geweld en kindermishandeling

Huiselijk geweld houdt in dat er geweld gebruikt wordt in huiselijke- of familiekring. De term “huiselijk” verwijst naar de relatie tussen de betrokkenen (Samen Veilig, 2018). Er zijn een aantal vormen van huiselijk geweld: (ex-) partnergeweld, eengerelateerd geweld, genitale verminking, huwelijksdwang, mishandeling van ouders, ouderenmishandeling en kindermishandeling (Blijf groep, 2018). Kindermishandeling kan op vele verschillende manieren plaatsvinden, namelijk als lichamelijke (of fysieke) mishandeling en/of verwaarlozing, psychische (of emotionele) mishandeling en/of verwaarlozing en als seksueel misbruik (Wolzak, 2001). Ouders mishandelen hun kind veelal uit onmacht en omdat zij niet over de desbetreffende kennis beschikken (bijvoorbeeld over ontwikkeling van het kind). Zij ervaren veel opvoedingsstress en zijn weinig betrokken bij de opvoeding. Ouders die hun kinderen mishandelen zijn vaak zelf ook mishandeld in hun verleden (Van Der Ploeg & De Groot, 2010).

Lichamelijk (of fysieke) mishandeling en verwaarlozing

Als er lichamelijke mishandeling plaatsvindt spreekt men van een ouder/volwassene die lichamelijk geweld gebruikt richting een kind. Hierbij kan gedacht worden aan vormen als slaan, schoppen, bijten, knijpen, krabben, het toebrengen van brandwonden en het kind laten vallen. Een voorbeeld gaat over Freddie van vier jaar oud. Het is een erg nieuwsgierig jongetje, waardoor hij overal bij wil zijn. Zo ook wanneer zijn moeder aan het koken is. Freddie komt erbij staan om te kunnen zien wat zijn moeder aan het doen is. De moeder van Freddie zegt: “Ga toch weg!” Ze pakt de hete pan en drukt deze op de handjes van Freddie (Wolzak, 2001). De manier van handelen van de moeder kan komen doordat zij handelingsverlegen is en te weinig kennis heeft over opvoeden (Interview Het Kopland, persoonlijke communicatie, 29 maart 2018).

Er zijn twee specifieke vormen van lichamelijke mishandeling (Wolzak & Ten Berge, 2005):

1. Shaken-baby-syndroom, hierbij krijgt een jong kind (tussen de 0-4 jaar) hersenbeschadiging doordat het kind stevig door elkaar geschud wordt. Hierdoor ontstaan er bloedingen in de hersenen. De meeste slachtoffers van dit syndroom zijn jonger dan één jaar.
2. Syndroom van Münchausen-by-proxy, hierbij verzint één van de ouders ziekteverschijnselen bij het kind om zo de aandacht van artsen te krijgen. Het kan ook zijn dat de ouder ziekteverschijnselen opwekt om zo onnodige medische onderzoeken en soms zelfs ingrepen te laten verrichten bij het kind.

Er zijn een aantal signalen waardoor lichamelijke mishandeling aan het lichaam te herkennen is, zoals (NJI, 2011):

- blauwe plekken;
- brandwonden;
- botbreuken;
- snij-, krab- en bijtwonden;
- draagt vieze kleding;
- is niet zindelijk (terwijl dit wel hoort qua leeftijd).

Er wordt gesproken van lichamelijke verwaarlozing wanneer een ouder of verzorger een kind niet of slecht voorziet in de fysieke basisbehoeften. Hiermee worden dagelijkse verzorging, fysieke veiligheid, het geven van voeding en geschikte kleding bedoeld (Wolzak & Ten Berge, 2005).

Psychische (of emotionele) mishandeling en verwaarlozing

Het kan voorkomen dat ouders hun kind(eren) bang maken, door bijvoorbeeld te dreigen of door kleine fouten erg zwaar te bestraffen. Dit is een vorm van psychische mishandeling (Wij Zijn MIND, z.d.). Ouders dreigen bijvoorbeeld om het kind uit huis te sturen of het kind op te willen sluiten in een kamer of kast. Ook kan onvoorspelbaar gedrag van ouders leiden tot psychische mishandeling. Het kind kan hierdoor onzeker en angstig worden omdat het niet weet wat hij kan verwachten.

Als het gaat om psychische verwaarlozing geeft de ouder te weinig of helemaal geen positieve aandacht aan het kind. Ouders negeren behoeften als liefde, warmte, geborgenheid en steun. Zij hanteren geen regels, waardoor hun kind op zichzelf is aangewezen. Het kind krijgt verantwoordelijkheden die niet passend zijn bij de leeftijd van het kind (Wolzak & Ten Berge, 2005). Signalen die bij psychische mishandeling en verwaarlozing zijn (Mens en samenleving, 2014):

- Kind kan achterblijven in motorische ontwikkeling.
- Kind ziet er onverzorgd uit.
- Kind is teruggetrokken of somber.
- Kind die veel scheldwoorden gebruikt.
- Ouders die hun kind psychisch mishandelen doen dit vaak ook in het openbaar.

Seksueel misbruik

Er is sprake van seksueel misbruik wanneer een volwassene een kind betreft bij seksuele activiteiten. Het doel van de volwassene is om seksuele behoeften te bevredigen. Hierbij gaat het om alle vormen van seksuele aanrakingen van een volwassene bij een kind. Ook begluurd worden, gedwongen toe kijken naar masturbatie of naar mensen die seks hebben valt onder de definitie seksueel misbruik (Wolzak & Ten Berge, 2005). Kinderen verzwijgen het vaak wanneer zij seksueel misbruik hebben meegemaakt. Het kind schaamt zich, voelt zich schuldig of is bang gemaakt door de aanstichter van het seksueel misbruik. Signalen van seksueel misbruik zijn niet geheel duidelijk. Wel zijn er negen signalen die zouden kunnen duiden op seksueel misbruik (Slachtofferhulp, z.d.):

- Slaapproblemen (veel nachtmerries, extreem bang voor “monsters”).
- Eetproblemen of geen eetlust hebben.
- Veel stemmingswisselingen.
- Angst hebben voor bepaalde mensen of voor de plek.
- Regressie (terugval naar een eerder voltooide ontwikkelingsfase, bijvoorbeeld bedplassen).
- Het praat niet over een geheim die gemaakt is met een andere volwassene (houdt informatie achter).
- Praten over een nieuwe, oudere vriend en daar vaak thuis langs komen.
- Plots veel zakgeld hebben.
- Seksueel gedrag vertonen dat niet bij de leeftijd past.

Wanneer er vermoedens zijn van seksueel misbruik is het belangrijk om te praten met het kind (Slachtofferhulp, z.d.).

Het kind kan ook de dader zijn van huiselijk geweld

Het is mogelijk dat huiselijk geweld gepleegd wordt door het kind, hierbij zijn ouders vaak het slachtoffer. Bij deze vorm van mishandeling gaat het meestal om verbaal en lichamelijk geweld. Ook seksueel geweld kan binnen deze vorm voorkomen. Mishandeling van ouders kan in elk gezin voorkomen ongeacht de sociale klasse of de afkomst. In de meeste gevallen van mishandeling van ouders zijn kinderen in de leeftijd van 12 tot 14 jaar hun ouders de baas. Dit kan komen door een tekort aan kennis van ouders over de opvoeding. Een andere oorzaak is dat ouders vaak geen grenzen meer stellen aan hun kinderen wanneer het kind de baas is geworden over zijn ouders. Ouders kunnen hierdoor psychisch en fysiek mishandeld worden (Moviera, 2018). Signalen van kind-oudermishandeling kunnen zijn (Klikvoorhulp, z.d.):

- lichamelijk letsel;
- vernielingen in- en aan huis;
- verklaring over letsel is niet kloppend;
- persoon heeft onverklaarbaar weinig geld;
- er speelt drugs en/of alcoholmisbruik.

Helaas verzwijgen ouders vaak voor de buitenwereld wat zich thuis afspeelt. Zij schamen zich ervoor, geven zichzelf de schuld van het feit dat zij mishandeld worden en hopen dat hun kinderen ermee gaan stoppen. Het kind heeft het gevoel dat zijn ouders de vijand zijn, toch voelen de kinderen zichzelf ook schuldig. Het is de frustratie van de kinderen die zij uiten in het geweld naar de ouders (Moviera, 2018).

Risicogroepen

Er is een geselecteerde groep kinderen dat een vergrote kans heeft om in aanraking te komen met huiselijk geweld en/of kindermishandeling. Denk hierbij aan individuele kenmerken van het kind zoals beperkingen, persoonlijkheids- en temperamentkenmerken, gedragsproblemen en emotionele problemen. Daarnaast zijn kinderen soms moeilijk aan te sturen in de opvoeding. Hierdoor lopen deze kinderen een vergrote kans op mishandeling of verwaarlozing (Van der Ploeg & De Groot, 2010). Een verslechterde ouder-kindrelatie is tevens een risicofactor. Dit kan een gevolg zijn van vroeggeboorte, waarbij een kind langer in het ziekenhuis heeft moeten verblijven waardoor de hechting niet goed op gang is gekomen. Het kan voorkomen dat een kind niet gewenst is of dat een kind niet voldoet aan de verwachtingen van de ouders. Dit is een verhoogd risicofactor op huiselijk geweld en kindermishandeling (Van der Ploeg & De Groot, 2010).

Gezinnen waar kindermishandeling voor komt hebben vaak te maken met gebrek aan sociale steun, armoede, aanpassingsproblemen en/of isolatie ten gevolge van immigratie. Zo loopt een gezin met een alleenstaande ouder drie keer meer kans op mishandeling en/of verwaarlozing en is de kans op mishandeling groter binnen gezinnen met meer kinderen (Van der Ploeg & De Groot, 2010).

2.2 De omvang van huiselijk geweld en/of kindermishandeling

Nederland telt op dit moment 200.000 slachtoffers van ernstig huiselijk geweld op jaarbasis. Huiselijk geweld komt voor in alle vormen en maten. In de afgelopen vijf jaar was ruim 9% van de Nederlandse bevolking slachtoffer van huiselijk geweld. De meeste gevallen worden gemeld door de politie. Slachtoffers durven zich vaak zelf niet te melden vanwege angst of schaamte, of omdat ze zelf de ernst er niet van inzien (Blijf Groep, 2018). Bijna 3% van het totaal aantal kinderen in Nederland is in 2010 blootgesteld aan kindermishandeling. Dit zijn ongeveer 119.000 kinderen en jongeren in de leeftijd van 0 tot 18 jaar oud. Emotionele verwaarlozing komt bij 36% van de gevallen voor en 24% heeft te maken met fysieke verwaarlozing. Seksueel misbruik komt het minst voor, namelijk met 4% van de gevallen (Alink, Van IJendoorn, Bakermans-Kranenburg, Pannebakker, Vogels, & Euser, 2011).

Kindermishandeling in het buitenland

Volgens Childhelp (2014) is de United States of America (USA) één van de westerse landen waarbij kindermishandeling vaak voor komt. De USA telt 325 miljoen inwoners (Data Worldbank, 2018). Elke

tien seconden wordt er een melding van kindermishandeling gedaan, wat neerkomt op 3,6 miljoen meldingen per jaar. Vaak gaat het bij deze meldingen om meerdere kinderen waardoor het gaat om 6,6 miljoen kinderen. Van deze 6,6 miljoen kinderen worden er 3,2 miljoen zaken per jaar nader onderzocht. Hiervan zijn de meest voorkomende vormen psychische mishandeling (28,3%) en seksuele mishandeling (20,7%). In de USA sterven gemiddeld tussen de vier en zeven kinderen per dag door kindermishandeling en verwaarlozing (Childhelp, 2014).

Nieuw-Zeeland telt 4,6 miljoen inwoners (Data Worldbank, 2018), daar worden weinig meldingen gedaan op gebied van kindermishandeling, er overlijdt ongeveer één kind per vijf weken aan kindermishandeling. Veel van deze kinderen zijn jonger dan vijf jaar en de meeste kinderen zijn jonger dan één jaar. In 90% van de gevallen is de dader een bekende van het kind (Child matters, 2017). Tussen 1 juli 2016 en 30 juni 2017 werden er in Nieuw-Zeeland 158.921 meldingen gedaan waarbij er vermoedens waren van kindermishandeling, er staan 14.802 kinderen geregistreerd waarbij sprake is van kindermishandeling. Hierdoor zijn in Nieuw-Zeeland ongeveer 4.716 kinderen uit huis geplaatst.

2.3 Voorlichting over huiselijk geweld en kindermishandeling in Nederland

In Nederland zijn er een aantal programma's opgezet om de kennis van kinderen en jongeren te vergroten over huiselijk geweld en kindermishandeling. De programma's zijn ook bedoeld als een vorm van preventie om zo de gevolgen te verkleinen. De Wet Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling werd in juli 2013 verplicht gesteld. In 2008 beschikte nog maar de helft van de professionals over de Meldcode Kindermishandeling (Doeven, 2008). Dit was nog onvoldoende, daarom zijn er verschillende programma's ontwikkeld.

Safe You, Safe Me

In de eerste plaats is het programma "Safe You, Safe Me" ontwikkeld. Dit programma is een Meldcode+ pakket om te kunnen geven aan professionals binnen het primair onderwijs zoals leerkrachten, onderwijsondersteunende medewerkers, intern begeleiders en zorgcoördinatoren. Het doel van het "Safe You, Safe Me" Meldcode+ pakket is het vroegtijdig opsporen van kindermishandeling (Doeven, 2008). Het "Safe You, Safe Me" programma is bedoeld om professionals in het primair onderwijs bewust te maken van kindermishandeling. Door hen genoeg kennis te verschaffen over het onderwerp, hen te laten weten hoe zij signalen kunnen herkennen van kindermishandeling en hen te leren hoe zij in zo'n situatie moeten handelen. Als laatste is het van belang dat elke school hun eigen meldcode kindermishandeling heeft (NJI, 2014).

Er is een onderzoek uitgevoerd naar het gebruik en de waardering van het onderwijspakket van "Safe You, Safe Me". Daaruit blijkt dat veel scholen nog geen gebruik maken van het onderwijspakket vanwege tijdgebrek en andere prioriteiten. De respondenten zijn echter wel positief over het programma en zeggen van plan te zijn om het wel te gaan gebruiken (NJI, 2014).

Can You Fix It?

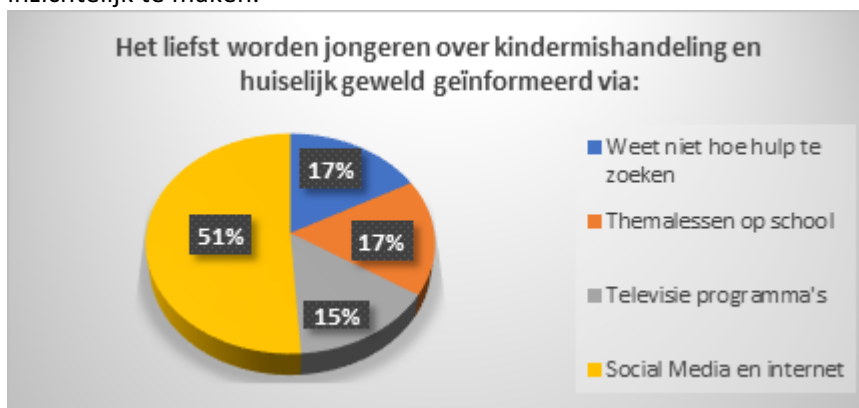
Het tweede programma is "Can You Fix It?". Het programma is opgezet om seksueel grensoverschrijdend gedrag van jongeren te verminderen. Hierbij gaat het om jongeren tussen de 12 en 18 jaar oud (Movisie, 2016). Het programma bestaat uit filmfragmenten waarin leeftijdsgenoten situaties naspelen die seksueel van aard zijn. Echter is niet duidelijk hoe het fragment afloopt. Dit kunnen de jongeren met elkaar kiezen. Door de situaties met elkaar te bespreken en een keuze te maken in hoe een fragment afloopt, leren jongeren tijdig ingrijpen bij situaties die uit de hand dreigen te lopen. Het programma "Can You Fix It?" kan ingezet worden in de klas of tijdens de hulpverlening, maar het kan ook individueel gedaan worden (Movisie, 2016).

Uit een evaluatieonderzoek (Massar & Kok, 2011) blijkt dat de jongeren het spel en de fragmenten goed beoordelen. Daarnaast is naar voren gekomen dat jongeren zichzelf niet altijd kunnen herkennen

in de situaties. Door de verkregen resultaten is het programma aangepast. Het programma werd met een ruime zeven beoordeeld door de jongeren die deelnemers waren van het onderzoek. Na het aanpassen van het programma werd er een tweede effectstudie gedaan. Hieruit kwamen duidelijke verschillen op de intentie om grenzen aan te geven naar voren tussen de controle en experimentele groepen (Gruijters, Massar, Pletzers & Kok, 2013).

Augeo

Als derde en laatste is er een stichting opgericht genaamd Augeo. Deze stichting richt zich op het voorkomen en het herkennen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Augeo biedt online cursussen aan voor zowel kinderen en jongeren als professionals. Augeo heeft een rapport opgesteld met daarin een preventieplan voor gemeenten. Hierin staan bijvoorbeeld trainingen voor professionals, maar ook voorlichtingen voor scholen. In het rapport wordt uitgelegd hoe gemeenten dit kunnen realiseren en waarom dit zo belangrijk is. Augeo (z.d.) meldt dat uit onderzoek, door de Jongeren Taskforce Kindermishandeling, blijkt dat 40% van de onderzochte jongeren niet weet hoe zij hulp kunnen zoeken en bij welke organisatie zij hulp kunnen krijgen. Maar liefst 40% van de jongeren geeft aan het liefst te worden geïnformeerd via themalessen op school over huiselijk geweld en kindermishandeling. Vervolgens wil 35% dat er meer aandacht komt via televisieprogramma's en 17% wil geïnformeerd worden en hulp zoeken via internet en social media. Slechts 19% van de jongeren vertelt ooit op school een les of meerdere lessen gehad te hebben over het onderwerp kindermishandeling (Augeo, z.d.). De onderzoekers hebben figuur 2.1 ontworpen om de cijfers inzichtelijk te maken.

Figuur 2.1: Informatie over huiselijk geweld en kindermishandeling

Veilig Thuis Workshop

Veilig Thuis biedt vanuit de afdeling het Kenniscentrum workshops aan voor scholen. Het Kenniscentrum richt zich op expertise en methodieken die te maken hebben met huiselijk geweld en kindermishandeling. Dit wordt gedaan omdat in elke schoolklas één op de drie kinderen geweld meemaakt, dit kan geweld zijn tussen ouders maar het kan ook gericht zijn op het kind. De workshop die het Kenniscentrum aanbiedt is gericht op de impact van kindermishandeling, huiselijk- en seksueel geweld op jongeren (Veilig Thuis Groningen, z.d.b). Tijdens de workshop is er een ervaringsdeskundige aanwezig. Dit is iemand die huiselijk geweld of kindermishandeling heeft meegemaakt in zijn eigen jeugd. Deze ervaringsdeskundigen worden door medewerkers van Veilig Thuis begeleidt.

De workshop is opgebouwd in zeven onderdelen. Als eerst wordt er gestart met een introductie waarbij er kennis wordt gemaakt met elkaar. Vervolgens wordt een gesprek over het onderwerp huiselijk geweld en kindermishandeling met de groep aan de hand van stellingen gevoerd. Daaropvolgend wordt er een film getoond van ongeveer vijf minuten. Deze film wordt besproken met de klas. Wanneer dat onderdeel is afgerond komt de ervaringsdeskundige aan bod. Hij of zij vertelt het verhaal uit zijn of haar jeugd. Vervolgens is er de mogelijkheid voor de scholieren om vragen te stellen. Er komt op die manier een interactief gesprek op gang met de ervaringsdeskundige waarin onder

andere handvatten en tips worden aangereikt. Daarnaast wordt uitgelegd hoe er omgegaan kan worden met signalen die zouden kunnen wijzen op huiselijk geweld en/of kindermishandeling (Workshop Veilig Thuis, persoonlijke communicatie, 26 februari 2018).

De uiteindelijke boodschap van de workshop is dat er écht over dit onderwerp gepraat mag worden. Men bepaalt zelf of hij/zij tot actie over gaat.

Voorlichtingen over huiselijk geweld in het buitenland

Zoals al eerder is benoemd (zie paragraaf 2.2), komt huiselijk geweld en kindermishandeling ook voor in het buitenland. Daarom zijn er in het buitenland voorlichtingen ontwikkeld. Er zijn twee voorlichtingen beschreven, één uit Nieuw- Zeeland en één uit Zweden.

In Nieuw-Zeeland wordt er weinig training gegeven op gebied van kindermishandeling aan hulpverleners en instanties die werken met kinderen. Het blijkt dat hulpverleners vaak denken te weten wat zij moeten doen bij huiselijk geweld, echter blijkt dit niet uit de resultaten van Child Matters (2017c). Er worden veel kinderen het slachtoffer van kindermishandeling, wat kan leiden tot kindersterfte. Daarom beveelt Child Matters (2017b) aan dat iedereen die met kinderen werkt een training over kinderbescherming moet volgen. Ook hebben zij zelf een training opgestart, de Child Protection Training. Deze training is relevant voor iedereen die met kinderen werkt. De Child Protection Training bestaat uit drie stappen (ChildMatters, 2017a):

1. Bewustwording van kindermishandeling: wat men kan doen wanneer er sprake is van kindermishandeling en hoe er hulp ingeschakeld kan worden.
2. Het programma: deze stap leert men te kijken naar signalen en zorgt ervoor dat men het vertrouwen krijgt om zelf in actie te komen.
3. Diploma: bij deze stap wordt men de leider wanneer het gaat om het beschermen van het kind.

In Zweden pakken ze dit fenomeen heel anders aan. Hier is een lesmethode ontwikkeld genaamd Equal Parenthood, die bedoeld is om met (aanstaande) vaders in gesprek te gaan (Steketee, Römken, Pels, Lünemann, Smits van Waesberghe, Mak, Mejdoubi & Harthoorn, 2016). Het uitgangspunt hierin is om vaders beter voor te bereiden op de opvoeding en om vaders meer te betrekken bij de ontwikkeling van het kind. In de lesmethode ontmoeten vaders elkaar om gesprekken te voeren over een positieve relatie tussen beide ouders en tussen ouders en kind. Daarbij is het de bedoeling dat de vaders verschillende professionals spreken, bijvoorbeeld een verloskundige en verpleegkundige. Vaders ontwikkelen meer kennis en kunde in zorgtaken. Equal Parenthood legt hierin verbindingen tussen de preventie van geweld in gezinnen en de emancipatie van mannen en vrouwen. Daarnaast wordt er ook aandacht besteed in de lesmethode aan de ongelijkheid in de verdeling van zorgtaken tussen vaders en moeders. Volgens de ontwikkelaar heeft dit project een positieve invloed op preventie van geweld in gezinnen.

Nederlandse voorlichtingen in vergelijking met de buitenlandse voorlichtingen

Drie van de vier voorlichtingen die hierboven beschreven staan en uit Nederland komen zijn voorlichtingen die gericht zijn op jongeren. Deze workshops zijn er om jongeren bekend te maken met kindermishandeling en hen te leren hoe zij kunnen handelen wanneer zij het herkennen bij anderen. Er is een voorlichting in Nederland die zich richt op volwassenen genaamd "Safe You Safe Me" (Doeven, 2008). In vergelijking met de voorlichtingen die in het buitenland gegeven worden valt het op dat Nederland zich vooral richt op de jongeren en zij zich meer richten op de volwassenen. Hierbij willen zij voornamelijk bewustwording creëren en professionals leren wat zij kunnen doen in een situatie waarbij er vermoedens zijn van kindermishandeling.

2.4 Conclusie

Huiselijk geweld is geweld dat gebruikt wordt binnen huiselijke- of familiekring, kindermishandeling is hiervan een vorm. Kindermishandeling is onderverdeeld in: lichamelijke mishandeling, lichamelijke verwaarlozing, psychische mishandeling, psychische verwaarlozing en seksueel misbruik. De verschillende vormen van mishandeling worden toegepast in het onderzoeksinstrument.

Bijna 3% van het totaal aantal kinderen in Nederland is in 2010 blootgesteld aan kindermishandeling. Dit zijn ongeveer 119.000 kinderen en jongeren in de leeftijd van 0 tot 18 jaar oud. De USA is één van de westerse landen waar kindermishandeling veelvuldig voor komt. Elke tien seconden wordt er een melding van kindermishandeling gedaan, wat neerkomt op 3,6 miljoen meldingen per jaar. In vergelijking met andere landen worden er in Nieuw-Zeeland weinig meldingen gedaan op gebied van kindermishandeling.

In Nederland zijn er een aantal programma's opgezet om de kennis van kinderen en jongeren te vergroten over huiselijk geweld en kindermishandeling. Deze programma's hebben een preventief doel. "Safe You Safe Me" is een programma dat wordt gegeven aan professionals binnen het primair onderwijs en is bedoeld om deze professionals bewust te maken van huiselijk geweld en kindermishandeling. "Can You Fix It?" is een ander programma voor jongeren tussen de 12 en 18 jaar oud, dat ingaat op thema's rondom seksueel grensoverschrijdend gedrag. Uit onderzoek blijkt dat jongeren het programma goed beoordelen, namelijk met een zeven. Het programma van Augeo richt op het voorkomen en het herkennen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Van de jongeren weet 40% niet hoe zij hulp kunnen zoeken en bij welke organisatie zij hulp kunnen krijgen. Van de jongeren wil 40% het liefst geïnformeerd worden over deze onderwerpen via themalessen op school, 35% wil dat er meer aandacht komt via televisieprogramma's en 17% wil geïnformeerd worden en hulp zoeken via internet en social media. Van de jongeren vertelt 19% ooit op school een les of meerdere lessen gehad te hebben over huiselijk geweld en kindermishandeling. De onderzoekers vragen zich af of de jongeren van het Alfa College deze onderwerpen op dezelfde manier ervaren. Daarom wordt er in het onderzoeksinstrument ruimte gemaakt om de manier van hulp zoeken, informatie krijgen via themalessen, informatie krijgen via tv-programma's en over informatie en hulp zoeken via internet te bekijken.

Veilig Thuis biedt vanuit de afdeling het Kenniscentrum workshops aan op scholen. Het Kenniscentrum richt zich op expertise en methodieken dat te maken heeft met huiselijk geweld en kindermishandeling. Het doel van de workshop is dat er gesproken mag worden over het thema huiselijk geweld en kindermishandeling. De inhoud van de workshop wordt meegenomen voor het maken van de onderzoeksinstrumenten. Ten eerste zijn de onderzoekers benieuwd of andere hulpverleningsorganisaties dit op dezelfde manier aanpakken en of dit voor hen werkend is. Ten tweede willen de onderzoekers weten hoe de jongeren van het Alfa College de workshop ervaren en wat zij vinden van de inhoud.

In het buitenland worden workshops en voorlichtingen over deze thema's op een hele andere manier gegeven. In Nieuw-Zeeland is de Child Protection Training opgezet. Dit is ontwikkeld omdat hulpverleners niet weten wat zij moeten doen als er sprake blijkt te zijn van kindermishandeling. Tijdens de training leren hulpverleners hoe zij actie moeten ondernemen en hoe zij het kind kunnen helpen om de veiligheid te waarborgen. In Zweden is het programma Equal Parenthood opgericht. Dit programma gaat met (aanstaande) vaders in gesprek over de opvoeding en ontwikkeling van het kind. Het doel is om vaders zo beter voor te bereiden, waardoor huiselijk geweld mogelijk voorkomen kan worden. Doordat de manier van voorlichten geven heel anders gedaan wordt in het buitenland, heeft dit ervoor gezorgd dat de onderzoekers nieuwe inzichten hebben verkregen. Deze inzichten worden meegenomen tijdens het ontwikkelen van het onderzoeksinstrument.

3 Methode

In dit hoofdstuk is de onderzoeksmethodologie beschreven. Hierbij gaat het om de typering, de respondenten, de onderzoeksinstrumenten, de procedure gegevensverzameling en het analyseplan van het onderzoek.

3.1 Typering onderzoek

In dit onderzoek is ervoor gekozen voor een combinatie van een kwantitatieve en een kwalitatieve benadering. Kwantitatief onderzoek is herkenbaar door de verzamelde gegevens die uitgedrukt worden in getallen en statistieken. Dit betekent dat er grondig, nauwkeurig en controleerbaar wordt gewerkt, ofwel operationaliserend (Migchelbrink, 2014). Er is gekozen voor de kwantitatieve benadering omdat er op die manier meetbaar antwoord gegeven kan worden op de onderzoeksvraag. Er is gekozen voor de combinatie met de kwalitatieve benadering doormiddel van een interview, omdat er op die manier gegevens verzameld worden vanuit verschillende perspectieven. Migchelbrink (2014) stelt over kwalitatief onderzoek dat het beschouwend uitdrukken van gegevens in woorden en beelden, typerend is voor een kwalitatief onderzoek. Passend bij deze vorm van onderzoeken is het “insiderperspectief”. Dit betekent dat de onderzoeker de afstand met de onderzochte omgeving zo klein mogelijk wil houden.

Het onderzoek is inventariserend van aard, omdat de kennis van jongeren in kaart wordt gebracht over het onderwerp huiselijk geweld en kindermishandeling. De onderzoeksvraag die beantwoord dient te worden is ***“Wat is de kennis van jongeren tussen de 15 en 20 jaar oud van het Alfa College te Groningen over huiselijk geweld en kindermishandeling?”***. Het kwalitatieve deel van het onderzoek bevat tevens een iteratieve werkwijze. De Encyclo (2018) beschrijft dit als: *“Een proces van voortdurend passen en meten”*. Dit betekent er gedurende het onderzoek nog aanpassingen gedaan worden in al afgeronde fasen (Michelbrink, 2014).

3.2 Respondenten/informatiebronnen

Voor het kwantitatieve deel van het onderzoek zijn 300 scholieren (zowel jongens als meisjes) uit het tweede leerjaar van het Alfa College gevraagd om deel te nemen aan het onderzoek. Binnen het Alfa College wordt de workshop van het Kenniscentrum gegeven. Het onderzoek wordt over drie locaties van het Alfa College verspreid. De enquête wordt ontvangen door 100 scholieren van locatie Kluiverboom, 100 scholieren van locatie Boumaboulevard en 100 scholieren van locatie Kardingse een enquête ontvangen. Het onderzoek wordt hierdoor representatief en generaliseerbaar.

Binnen het kwalitatieve onderdeel worden er drie medewerkers van verschillende organisaties geïnterviewd die hulpverlening bieden aan jongeren. Hiervoor is gekozen om de kennis van het Kenniscentrum op het gebied van de workshop te vergroten en de benaderingswijze naar jongeren te verbeteren. Deze uiteenlopende organisaties geven dit onderzoek verschillende perspectieven, het gaat om de organisaties:

1. **Fier** is een organisatie dat op het gebied van geweld in afhankelijkheidsrelaties een expertise- en behandelcentrum is. Fier biedt 24-uurs opvang- en behandelvoorzieningen, ambulant begeleiding en klinisch en ambulant behandeling (Fier, 2018b). Er is gesproken met een communicatiemedewerker van Fier Leeuwarden die tevens de PR werkzaamheden verricht (Interview Fier, persoonlijke communicatie, 28 maart 2018).
2. **De Kindertelefoon** biedt een luisterend oor voor kinderen en jongeren tussen de 8 en 18 jaar oud die in vertrouwen willen praten. De kindertelefoon is bereikbaar door te bellen, te chatten of door een bericht te plaatsen op een forum (Kindertelefoon, 2018b). Er is gesproken met een beleidsmedewerker die zich richt op de manier waarop de trainingen, bijscholing en gespreksmethodieken worden gegeven aan het personeel (Interview Kindertelefoon, persoonlijke communicatie, 21 maart 2018).

3. **Het Kopland** is een organisatie die er is voor dak- en thuislozen, jongeren die geen eigen plek hebben, gezinnen die huiselijk geweld meemaken en voor vrouwen en kinderen die een veilige plek nodig hebben (Het Kopland, z.d.). Er is voor het onderzoek gesproken met een kind/jeugd hulpverlener (Interview Het Kopland, persoonlijke communicatie, 29 maart 2018).

Eveneens wordt er buiten de respondenten ook informatie gekoppeld vanuit de literatuur. Belangrijke bronnen uit de literatuur zijn de voorlichtingen die al bestaan en voorlichting waaruit is gebleken dat deze werken om de scholieren te motiveren hulp te zoeken. Naast de voorlichtingen wordt er ook een koppeling gemaakt met de vormen van huiselijk geweld en kindermishandeling; wat kenmerken zijn en hoe men dit als medewerker kan herkennen. Tevens is deze informatie van belang voor de enquête van de scholieren.

3.3 Onderzoeksinstrument

In dit onderzoek is er voor gekozen om gebruik te maken van enquêtes (survey-onderzoek) en interviews. Zoals in de literatuur (hoofdstuk 2.2) is beschreven zijn er veel gevallen van kindermishandeling in Nederland. Het is echter niet bekend wat kinderen en jongeren weten over huiselijk geweld en kindermishandeling.

3.3.1 Enquêtes scholieren

Ongeveer één op de drie leerlingen van het tweede leerjaar heeft aan de workshop deelgenomen. Eén van de vragen van de enquête is: “Heb je de workshop over kindermishandeling gevolgd?”. Binnen de enquête wordt onderscheid gemaakt in de scholieren die wel en niet de workshop hebben gevolgd. De scholieren die de workshop wel hebben gevolgd krijgen een vijftal extra vragen over de workshop. De rest van de enquête is voor alle scholieren gelijk. Om de betrouwbaarheid te vergroten is de enquête online klassikaal ingevuld tijdens coachlessen. De enquête bestaat uit vragen en stellingen die te maken hebben met de onderwerpen huiselijk geweld en kindermishandeling. Bij de vragen van de enquête, is in overleg met de opdrachtgever, gebruik gemaakt van een topiclijst. Dit maakt het onderzoek meer bruikbaar. De topiclijst bestaat uit vier onderdelen, namelijk; *algemeen, workshop gegeven door het Kenniscentrum, kennistest over huiselijk geweld en kindermishandeling en de actie die jongeren ondernemen bij het meemaken of bij vermoedens dat een ander dit meemaakt van huiselijk geweld en/of kindermishandeling*. De vragen en stellingen worden door de scholieren beantwoord aan de hand van meerkeuze antwoordmogelijkheden. In bijlage I is de uitgewerkte versie van de enquête opgenomen.

Er wordt gebruik gemaakt van een peercheck en van een deskundigheidscheck. De peercheck is gedaan door twee personen in dezelfde leeftijdscategorie, met hetzelfde niveau (tweede leerjaar, mbo) als de doelgroep waarbij de enquête afgenomen is. Hiermee wordt de validiteit van dit onderzoek gewaarborgd. Bij de analyse van de gegevensverzameling wordt er door twee afzonderlijke personen (in de leeftijd van 15 tot en met 20 jaar) naar de resultaten gekeken, om eventuele persoonlijke interpretaties te kunnen verwijderen. De deskundigheidscheck is gedaan door onderzoeksdocenten om zo mogelijke ambiguïteit uit te sluiten en het instrument zo passend mogelijk te maken, voor een zo goed mogelijk resultaat.

3.3.2 Interviews hulpverleningsorganisaties

Het interview met de organisaties bestaat uit open vragen, omdat er op deze manier uitgebreid antwoord gegeven kan worden op de vragen en er de mogelijkheid vormt tot doorvragen. Het interview is semigestructureerd waarbij er gebruik wordt gemaakt van een topiclijst. In de topiclijst worden vragen onderverdeeld en geven de rode draad van het interview. Bij het gebruik van de topiclijst worden er eerst de algemene vragen gesteld en daarna komen de inhoudelijke vragen aan bod. Het eerste topic is “algemeen”, dit gaat over de hulpverlener en over de werkwijze van de organisatie. Topic twee is “naamsbekendheid”, hierbij worden vragen gesteld over de manier waarop

de organisaties jongeren benaderd en voor naamsbekendheid zorgt. Het derde topic gaat over de manier waarop jongeren de organisatie kunnen benaderen, hierbij hoort de topic “benaderbaarheid”. Tot slot gaat het over de kennis die jongeren hebben over huiselijk geweld en kindermishandeling. Deze topic wordt “kennis van jongeren” genoemd. In bijlage II is topiclijst van het interview weergegeven.

3.4 Procedure gegevensverzameling

In deze paragraaf wordt er ingegaan op de procedure gegevensverzameling. Het verzamelen van gegevens is op twee manieren gedaan, namelijk aan de hand van een enquête en aan de hand van interviews. Er is in dit onderzoek gebruik gemaakt van triangulatie. Dit zorgt voor een vergrote validiteit. Dit is gedaan door vanuit drie perspectieven het onderzoek te bekijken, namelijk vanuit: literatuurstudie, hulpverleningsorganisaties en jongeren.

3.4.1 Enquête scholieren

Voor het afnemen van de enquêtes bij de scholieren van het Alfa College is er contact met de contactpersoon van het Alfa College, locatie Kluiverboom. Dit is tevens de contactpersoon waar het Kenniscentrum mee communiceert. Via de contactpersoon worden de coaches (mentoren) en tevens de scholieren ingelicht over de afname van de enquête. Vervolgens wordt via de coaches nadere toelichting gegeven over de afname van de enquêtes aan de scholieren. De coaches worden hierover ingelicht aan de hand van een mail, waarin staat beschreven hoe de docenten de enquête kunnen introduceren en wat er van hen verwacht wordt (bijlage III). Alle scholieren krijgen op dat moment de link voor de enquête toegestuurd door hun coach. Als de enquête is verstuurd moet het stil zijn in de klas tot iedereen de enquête heeft afgerond. Dit zorgt voor een vergrote kans op de betrouwbaarheid, omdat de scholieren op deze manier elkaar niet kunnen beïnvloeden en er geen ruis ontstaat. De duur van de enquête is ongeveer vijf minuten. De enquêtes worden afgenomen met het programma Survey Monkey. Dit programma vergroot de betrouwbaarheid omdat het ervoor dat fouten door menselijk handelen worden voorkomen.

In dit onderzoek wordt er in de keuze voor taalgebruik en vraagstelling rekening gehouden met het denkniveau van de scholieren. Het niveau kan variëren tussen mbo niveau één en niveau vier. Er wordt rekening gehouden met alle niveaus door het taalniveau van de vragen laagdrempelig te maken. Zowel niveau mbo één als mbo niveau vier zal de vragen begrijpen. (LOI, 2018).

3.4.2 Interviews hulpverleningsorganisaties

De medewerkers worden individueel geïnterviewd. Er wordt een afspraak gemaakt met de desbetreffende persoon om het interview af te kunnen nemen. De afname van het interview wordt gedaan in een aparte ruimte om zo ruis te voorkomen. De interviews worden door twee personen afgenomen, waarvan één het interview leidt en de ander het interview notuleert. De uitwerking van de interviews wordt door twee personen gedaan om zo de kans op vertekening en fouten te verkleinen. Al deze maatregelen zorgen voor het vergroten van de betrouwbaarheid. Als laatste zijn de resultaten van deze interviews instrumenteel bruikbaar omdat de aanbevelingen die hieruit gedaan worden meteen toepasbaar zijn in de praktijk.

3.5 Analyseplan

In het resultatenhoofdstuk is een weergave te zien waarin de deelvragen zijn beantwoord. Aan de hand van die resultaten is er antwoord gegeven op de hoofdvraag. In dit analyseplan staat hoe er antwoord wordt gegeven op deze vragen. Nadat de enquêtes en interviews zijn afgenomen worden er een aantal stappen gezet om de resultaten te kunnen analyseren.

De enquêtes worden afgenomen met het programma Survey Monkey (Survey Monkey, 2018). Dit is een programma waarmee de scholieren via hun telefoon of computer een enquête kunnen invullen. Survey Monkey is een website (Surveymonkey.com) waarbij de ingevulde enquêtes al geanalyseerd zijn. Doordat Survey Monkey de enquêtes analyseert is de kans op fouten kleiner dan wanneer de enquêtes handmatig geanalyseerd worden. Survey Monkey analyseert de data in staafdiagrammen waarin de percentages weergegeven worden per antwoordmogelijkheid. De data wordt verdeeld in vier topics, die elk een deel van de vragen uit de enquête dekt. Op deze manier wordt alle data verwerkt. Hierbij worden de belangrijkste vragen uit de enquête duidelijk toegelicht in de resultaten, daarbij worden er staafdiagrammen van de vragen in de resultaten geplaatst voor meer duidelijkheid. De enquête is zo gecreëerd dat de scholieren die niet tussen de 15 en 20 jaar vallen uitgesloten worden van de enquête. Zij maken wel de enquête af maar de resultaten worden niet meegenomen in de analyse van de enquête. Tevens wordt er een vraag gesteld over of de scholieren de workshop van het Kenniscentrum van Veilig Thuis hebben gevolgd. De scholieren die hier “ja” invullen krijgen een vijftal extra vragen. De rest van de enquête is gelijk aan elkaar.

Ten tweede worden de interviews geanalyseerd. Wanneer alle interview data geleverd is, worden de interviews uitgeschreven. Hierin worden alle vragen die gesteld zijn uitgebreid beantwoord. Tot slot wordt er aan de hand van de topics (de organisatie in het algemeen, naamsbekendheid, benaderbaarheid en de kennis van de jongeren) de coderingen bekeken. Deze worden gerangschikt op bruikbaarheid en prioriteit, om zo tot goede resultaten te komen.

4 Resultaten

In dit hoofdstuk staan de relevante onderzoeksresultaten beschreven. Als eerst is er gekeken naar de resultaten van het kwantitatief onderzoek, namelijk de resultaten uit de enquêtes. Daaropvolgend zijn de resultaten van het kwalitatief onderzoek beschreven, namelijk de resultaten uit de interviews met de medewerkers van hulpverleningsorganisaties.

4.1 Resultaten kwantitatief onderzoek (enquête)

Om antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvraag, is er een enquête afgenomen bij scholieren van het Alfa College locatie Kluiverboom, Boumaboulevard en Karding. De enquête (bijlage I) die 82 scholieren hebben ingevuld bestaat uit vier topics:

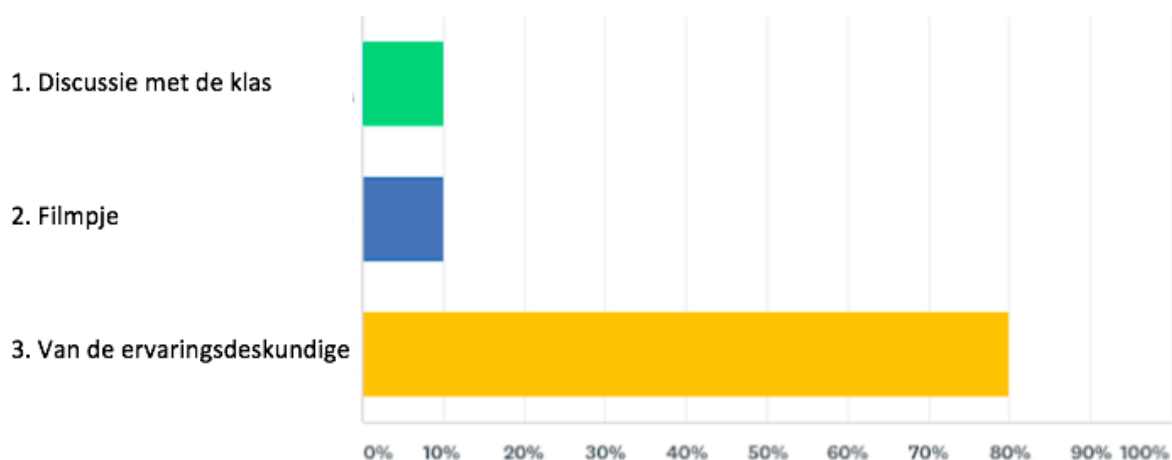
1. Algemeen (geslacht, leeftijd, school, opleidingsniveau);
2. De workshop gegeven door het Kenniscentrum;
3. Kennistest over huiselijk geweld en kindermishandeling;
4. De actie die jongeren ondernemen bij het meemaken van huiselijk geweld en/of kindermishandeling of bij vermoedens dat een ander dit mee maakt

4.1.1 Algemeen

Aan het onderzoek hebben totaal 82 scholieren deelgenomen, daarvan was 28% man en 72% vrouw. Van de 82 scholieren waren er 70 tussen de 15 en 20 jaar oud. De 12 overige scholieren waren ouder dan 20 jaar en zijn uit de resultaten gefilterd. Hier is voor gekozen omdat deze respondenten niet tot de doelgroep van het onderzoek behoren. Er hebben acht scholieren van locatie Boumaboulevard, 42 scholieren van locatie Kluiverboom en 20 scholieren van locatie Karding deelgenomen. Daarvan volgden vier scholieren een mbo niveau twee opleiding, 19 scholieren volgden een mbo niveau drie opleiding en 47 scholieren volgden een mbo niveau vier opleiding.

4.1.2 Workshop gegeven door het Kenniscentrum

Aan de workshop “Praten helpt bij heftige ruzies thuis” gegeven door het Kenniscentrum, hebben tien scholieren (19%) deelgenomen. Bij de vraag “Wat vond je van de workshop?”, geven vier scholieren (40%) het antwoord een beetje leuk en zes scholieren (60%) geven het antwoord leuk. Daarbij vinden vier scholieren (40%) de leerstof een beetje belangrijk, vijf scholieren (50%) vinden de leerstof belangrijk en één scholier (10%) vindt de leerstof zeer belangrijk.

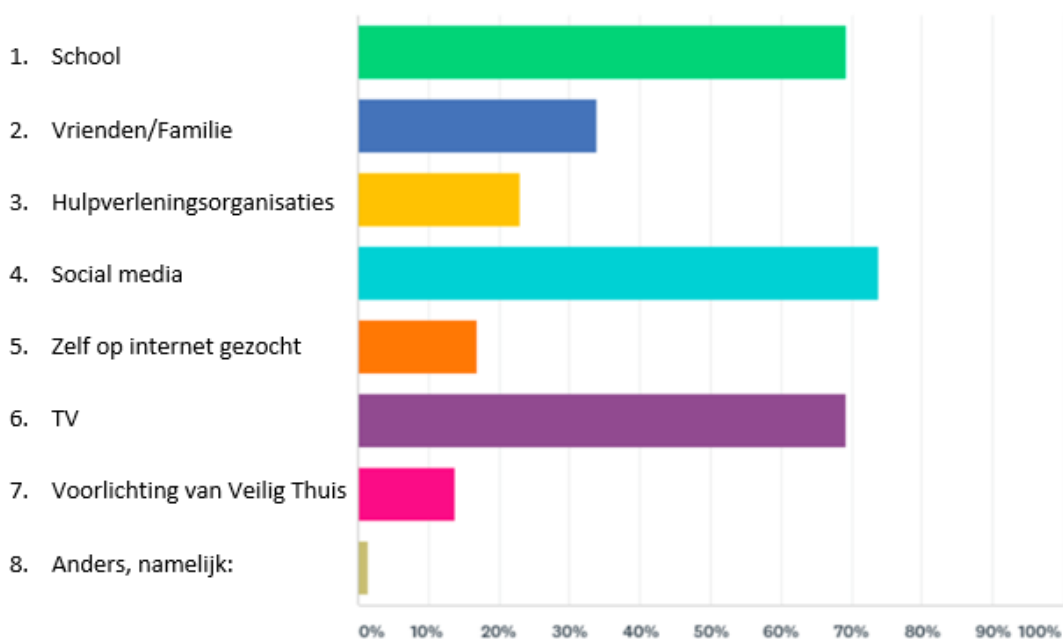
Figuur 4.1: Resultaten op de vraag “Waar heb jij het meest van geleerd tijdens de workshop?”

In figuur 4.1 is een weergave te zien van de resultaten op de vraag “Waar heb jij het meest van geleerd tijdens de workshop?”. In het figuur is te zien dat acht scholieren (80%) het meest geleerd hebben van de ervaringsdeskundige die mee is tijdens de workshop. Dit is een verschil met de andere antwoordmogelijkheden. Van de respondenten geeft één scholier (10%) aan het meest geleerd te hebben van de discussie met de klas en één scholier (10%) stelt het meest geleerd te hebben van de film die wordt getoond en waarover wordt nabesproken.

Op de schaalvraag (van 1 tot 10) hoeveel de scholieren geleerd hebben van de workshop geven de scholieren gemiddeld een zes. Daarnaast beoordelen de scholieren de workshop in het algemeen met een gemiddeld cijfer van een zeven.

4.1.3 Kennis over huiselijk geweld en kindermishandeling

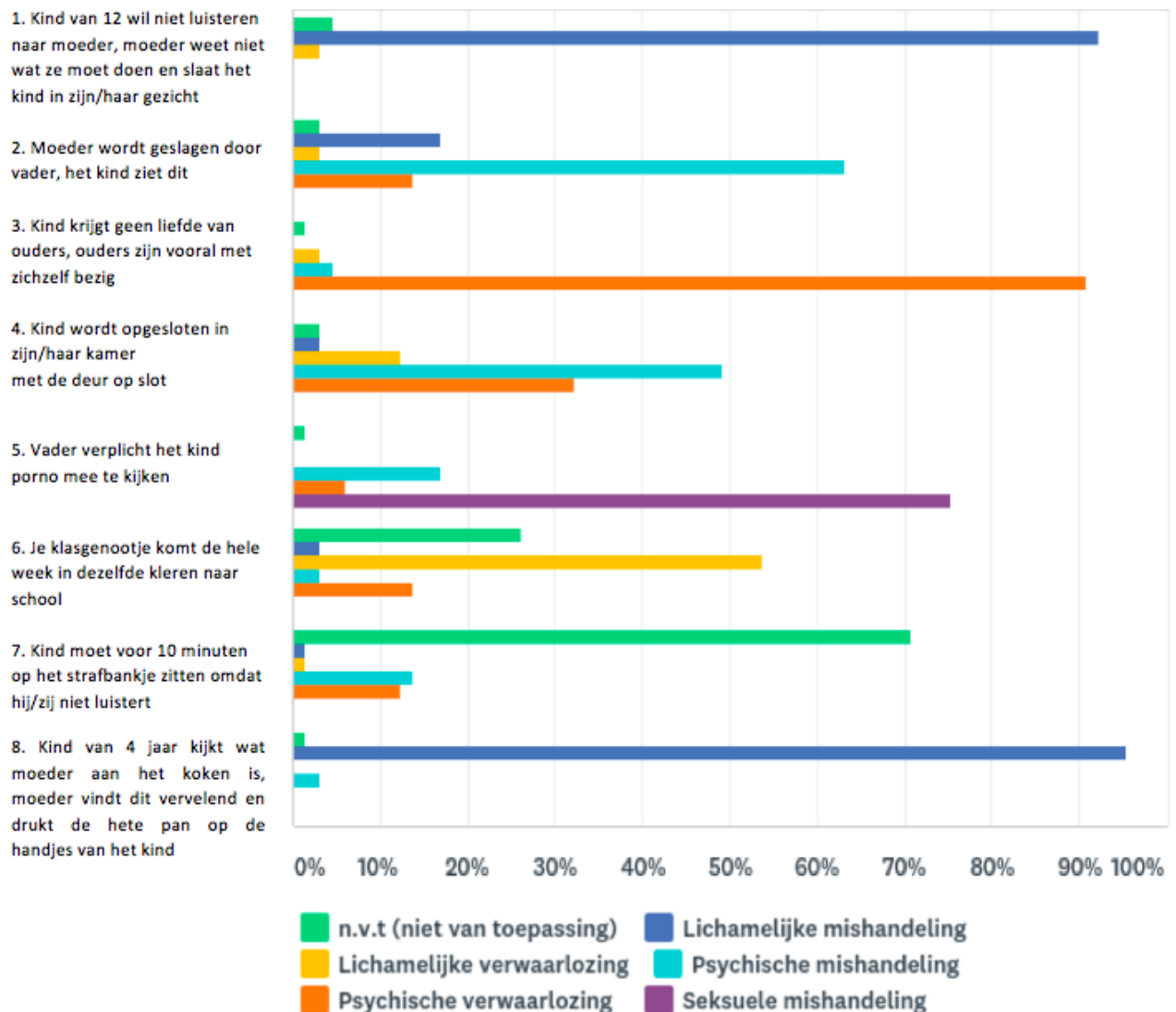
Om erachter te komen over welke kennis jongeren beschikken rondom huiselijk geweld en kindermishandeling, is ervoor gekozen om een kennistest (bestaande uit acht stellingen) af te nemen over dit onderwerp. Van de scholieren die de enquête hebben ingevuld, geven 69 scholieren (98%) aan dat zij weten wat huiselijk geweld en kindermishandeling is. Eén scholier (2%) geeft aan niet te weten wat huiselijk geweld en kindermishandeling is.

Figuur 4.2: Resultaten op de vraag “Hoe kom je aan informatie over huiselijk geweld en kindermishandeling?”

In figuur 4.2 is te zien waar scholieren de informatie over huiselijk geweld en kindermishandeling hebben verkregen. Bij deze vraag was het mogelijk om meerdere antwoordopties aan te kruisen. Gemiddeld kruisten de scholieren drie antwoorden aan bij deze vraag. School en televisie (tv) worden beide door 48 scholieren (69%) gekozen en social media wordt het meest gebruikt voor informatie, voor deze antwoordmogelijkheid kozen 52 scholieren (74%). Daarnaast is het opvallend dat er een erg groot percentage verschil zit tussen de drie hoogst scorende antwoordmogelijkheden en de drie laagste scorende antwoordmogelijkheden. Van de scholieren geven 16 (23%) aan informatie over huiselijk geweld en kindermishandeling vanuit hulpverleningsorganisaties, 12 scholieren (17%) zoeken zelf informatie op over dit onderwerp op het internet en 10 scholieren (14%) heeft informatie verkregen uit de workshop van het Kenniscentrum, Veilig Thuis Groningen.

Als laatste vraag van dit onderdeel is er, zoals al eerder werd uitgelegd, gekozen voor een kennistest over huiselijk geweld en kindermishandeling. Er zijn acht situaties beschreven waarbij de scholieren de mogelijkheid hebben gekregen om te kiezen uit zes antwoordmogelijkheden. De situaties zijn allemaal geschreven vanuit het perspectief van het kind.

Figuur 4.3: Resultaten kennistest

Bij de eerste situatie, “Kind van 12 jaar wil niet luisteren naar moeder, moeder weet niet wat ze moet doen en slaat het kind in zijn/haar gezicht”, is duidelijk te zien dat de scholieren over het algemeen vinden dat dit lichamelijke mishandeling betreft. Hierbij gaat het om 64 scholieren (92%), dit is tevens het juiste antwoord. Slechts vijf scholieren (7%) kiest voor een andere mogelijkheid. Eén scholier (1%) geeft het antwoord “niet van toepassing”.

Bij de tweede situatie, “Moeder wordt geslagen door vader, het kind ziet dit”, vindt het overgrote deel, 44 scholieren (63%), dat deze situatie psychische mishandeling betreft. Dit is het goede antwoord. Van de scholieren kiezen 12 (17%) voor de mogelijkheid lichamelijke mishandeling en 10 scholieren (14%) voor psychische verwaarlozing. Slechts twee scholieren (3%) kiezen voor lichamelijke verwaarlozing en twee scholieren (3%) kiezen niet van toepassing.

Bij de derde situatie, “Kind krijgt geen liefde van ouders, ouders zijn vooral met zichzelf bezig”, is te zien dat het grootste deel van de scholieren deze situatie kloppend beantwoordt, namelijk met het

antwoord psychische verwaarlozing. Van de scholieren kiezen 64 (91%) voor deze antwoordmogelijkheid. Slechts twee scholieren (3%) kiest voor lichamelijke verwaarlozing en vier scholieren (5%) kiest voor psychische mishandeling. Eén scholier (1%) geeft aan dat er nergens sprake van is.

Bij de vierde situatie, “Kind wordt opgesloten in zijn/haar kamer met de deur op slot”, is te zien dat de scholieren het niet geheel met elkaar eens zijn. Van de scholieren vinden 34 (49%) dat hier sprake is van psychische mishandeling, 22 scholieren (32%) vindt dat er sprake is van psychische verwaarlozing en negen scholieren (13%) kiest voor lichamelijke verwaarlozing. Daarnaast kiezen twee scholieren (3%) voor lichamelijke verwaarlozing en kiezen 2 scholieren voor niet van toepassing. De meerderheid heeft gelijk, er is in deze situatie sprake van psychische mishandeling.

Bij de vijfde situatie, “Vader verplicht het kind porno mee te kijken”, vinden 53 scholieren (75%) dat het hier gaat om seksuele mishandeling. Toch is het opvallend dat 12 scholieren (17%) bij deze situatie denkt aan psychische mishandeling en vier scholieren (6%) denkt aan psychische verwaarlozing. Als laatste kiest één scholier (2%) voor niet van toepassing. Bij deze situatie gaat het om seksuele mishandeling, dat betekent dat het grootste deel van de scholieren het antwoord juist had.

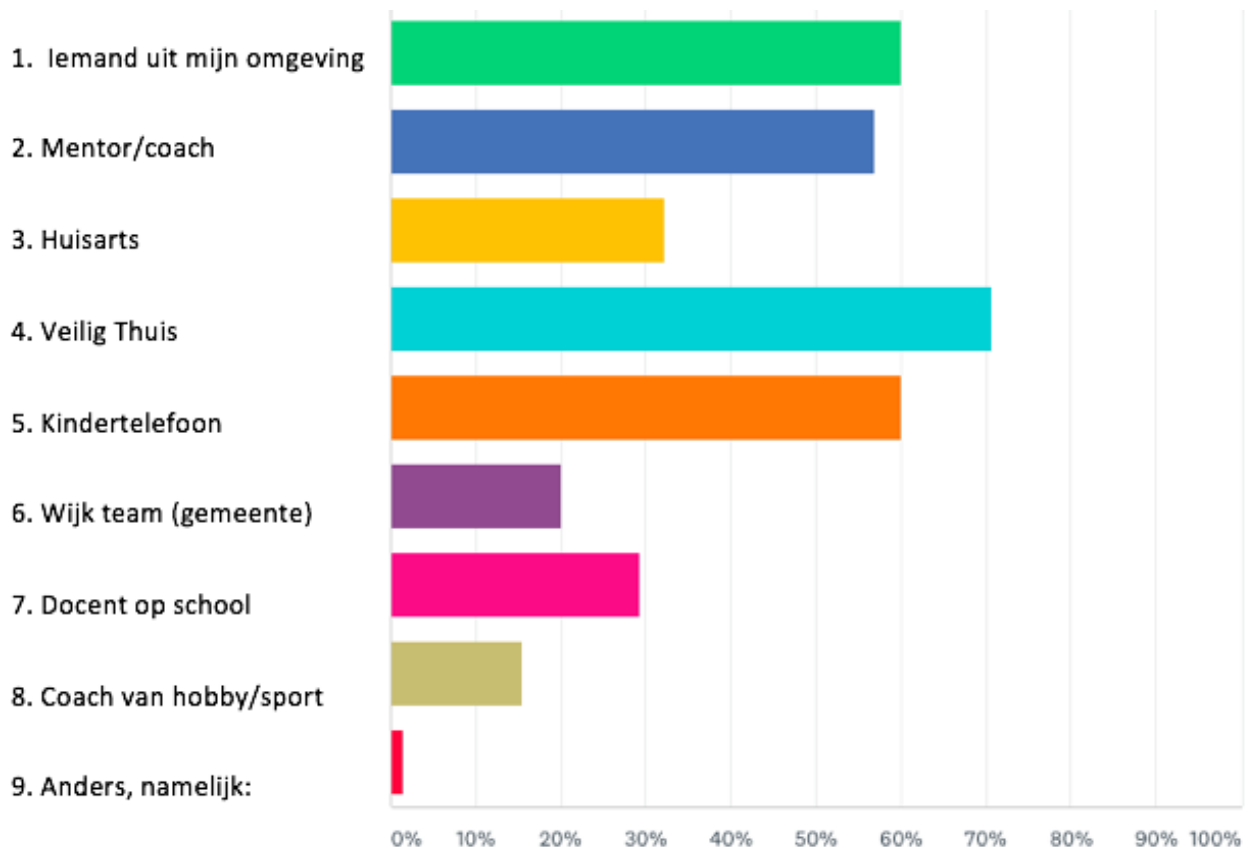
Bij de zesde situatie, “Je klasgenootje komt de hele week in dezelfde kleren naar school”, is te zien dat iets meer dan de helft van de scholieren, namelijk 37 scholieren (53%), hier het juiste antwoord op geeft, lichamelijke verwaarlozing. Wat opvalt is dat 18 scholieren (26%) vindt dat bij deze situatie niks aan de hand is, zij kozen namelijk voor de optie niet van toepassing. Daarnaast kiezen 10 scholieren (14%) voor psychische verwaarlozing. Tot slot denken twee scholieren (3%) dat er sprake is van lichamelijke mishandeling en drie scholieren (4%) kiezen psychische mishandeling.

Bij de zevende situatie, “Kind moet voor 10 minuten op het strafbankje zitten omdat hij/zij niet luistert”, zeggen 53 scholieren (71%) dat hier geen sprake is van enige vorm van huiselijk geweld of kindermishandeling. Deze scholieren kozen voor de optie niet van toepassing, dit is tevens correct. Daarentegen kiezen 10 scholieren (14%) voor psychische verwaarlozing en 8 scholieren (11%) voor psychische mishandeling. Eén scholier (2%) kiest voor lichamelijke verwaarlozing en één scholier (2%) kiest voor lichamelijke mishandeling.

Bij de achtste en laatste situatie, “Kind van 4 jaar kijkt wat moeder aan het koken is, moeder vindt dit vervelend en drukt de hete pan op de handjes van het kind”, stellen 67 scholieren (95%) bijna unaniem, dat er sprake is van lichamelijke mishandeling. Dit is het juiste antwoord. Toch denken twee scholieren (3%) dat het psychische mishandeling is en één scholier (2%) kiest voor niet van toepassing.

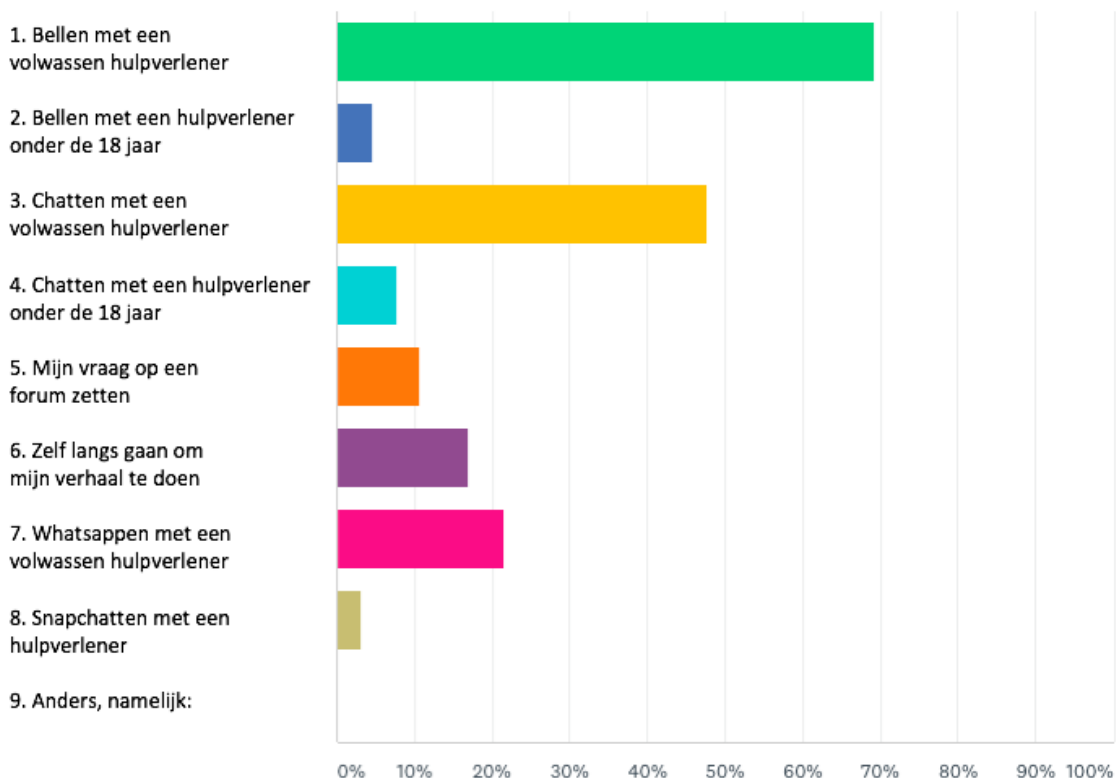
4.1.4 De actie die jongeren ondernemen bij het meemaken van huiselijk geweld en/of kindermishandeling of bij vermoedens dat een ander dit mee maakt

Van de scholieren geven 25 (35%) aan zijn/haar vermoedens na te vragen, 26 scholieren (37%) zou zijn verhaal aan iemand uit zijn omgeving vertellen (bijvoorbeeld familie of vrienden), 13 scholieren (18%) zou ervoor kiezen om Veilig Thuis of de kindertelefoon anoniem te bellen voor advies en 6 scholieren (9%) zouden hulp zoeken bij een hulpverleningsorganisatie waar dit niet anoniem kan.

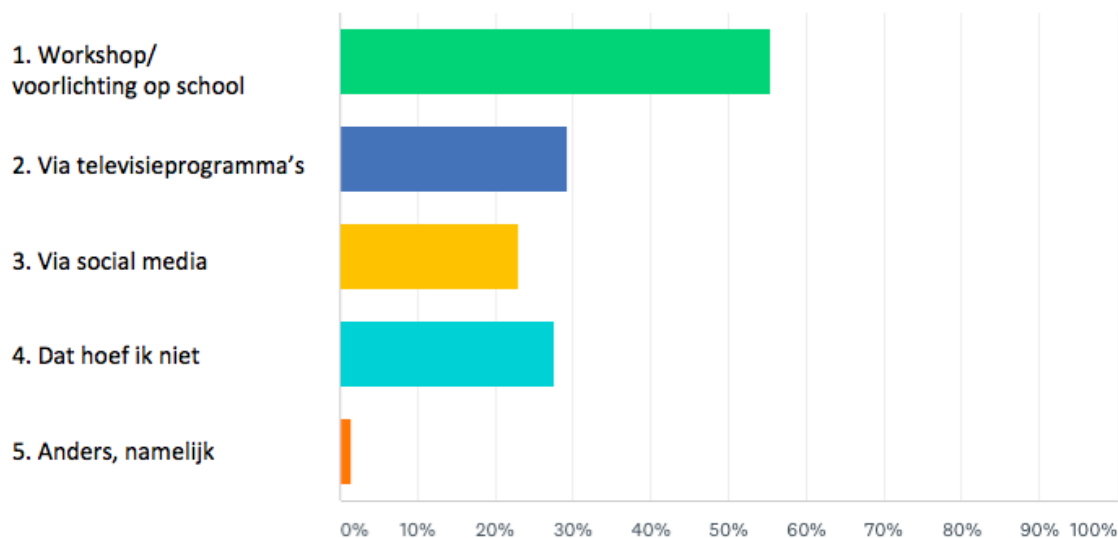
Figuur 4.4: “Wie kan er helpen als er sprake is van huiselijk geweld of kindermishandeling?”

Op de vraag “Wie kan er helpen als er sprake is van huiselijk geweld of kindermishandeling?” geven de scholieren wisselende antwoorden. Bij deze vraag konden de scholieren meerdere antwoordmogelijkheden kiezen. Gemiddeld kozen de scholieren vier antwoorden. De keuze van de scholieren zag er als volgt uit: 49 scholieren (70%) kiest voor Veilig Thuis, 42 scholieren (60%) kiest voor iemand uit mijn omgeving, 42 scholieren (60%) kiest voor de Kindertelefoon, 40 scholieren (57%) kiest voor mentor/coach, 22 scholieren (32%) kiest voor de huisarts, 20 scholieren (29%) kiest voor een docent van school, 14 scholieren (20%) kiest voor Wijkteam en 10 scholieren (15%) kiest voor coach van een hobby (muziek/sport).

Figuur 4.5: “Als ik een organisatie zoals Veilig Thuis zou willen spreken, zou ik”

Op de stelling “Als ik een organisatie zoals Veilig Thuis zou willen spreken, zou ik” was het voor de scholieren mogelijk om meerdere antwoordopties aan te geven. Gemiddeld kruisten de scholieren twee antwoorden aan. Van de scholieren kiezen 48 (69%) voor bellen met een volwassen hulpverlener en 34 scholieren (48%) kiest voor chatten met een volwassen hulpverlener. De opties om te chatten of bellen met een hulpverlener jonger dan 18 jaar, scoort relatief laag, namelijk 3 scholieren (5%) kiest voor bellen met een hulpverlener onder de 18 jaar oud en 6 scholieren (8%) kiest voor chatten met een hulpverlener onder de 18 jaar oud. Voor Whatsappen met een volwassen hulpverlener kiezen 15 scholieren (22%). Daarnaast geven zeven scholieren (10%) aan hun vraag op een forum te willen zetten.

Figuur 4.6: “Op welke manier zou je meer informatie willen over huiselijk geweld en kindermishandeling?”

Het is van belang om te weten op welke manier scholieren meer kennis zouden willen over huiselijk geweld en kindermishandeling, daarom is voor de vraag “Op welke manier zou je meer informatie willen over huiselijk geweld en kindermishandeling?” gekozen. Op deze vraag kon er voor meerdere antwoordmogelijkheden gekozen worden. Gemiddeld kruisten de scholieren één antwoord aan. Uit deze enquêtevraag blijkt dat 39 scholieren (55%) meer informatie zou willen over deze onderwerpen in de vorm van workshop/voorlichting op school. Van de scholieren zouden 20 (29%) graag meer informatie willen via televisieprogramma's en 16 scholieren (23%) willen meer informatie over deze onderwerpen via social media (zoals Facebook, YouTube). Opvallend is dat 20 scholieren (28%) ervoor kiest om niet meer informatie te willen, deze scholieren kozen voor de optie “dat hoeft ik niet”.

4.2 Resultaten kwalitatief onderzoek (interview)

Om antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvraag zijn er, naast de enquêtes, een drietal interviews afgenomen bij verschillende organisaties. De interviews zijn afgenomen bij een beleidsmedewerker van de Kindertelefoon, een communicatiemedewerker van Fier en een hulpverlener van t' Kopland. Het interview is opgebouwd uit vier onderdelen: de organisatie in het algemeen, naamsbekendheid, benaderbaarheid en de kennis van de jongeren. Deze onderdelen worden afzonderlijk van elkaar toegelicht.

4.2.1 Organisatie in het algemeen

Mevrouw R. is werkzaam bij Fier als communicatieadviseur. Mevrouw R. is geen hulpverlener, maar voert wel veel gesprekken met cliënten door middel van interviews en projecten die zij aanstuurt. Tevens zet mevrouw R. campagnes op en zorgt zij voor het bijwerken van de website. Fier biedt slachtoffers en getuigen opvang en voorzieningen, zoals: blijf van mijn lijf huis, opvang voor slachtoffers loverboys, mensenhandel, eerdergerelateerd geweld, tienermoeders uit gewelddadige situaties, enzovoort. De leeftijden van de cliënten bij Fier variëren tussen de 0 en 100 jaar. Bij Fier komen alle thema's aan bod, van zowel kindermishandeling en ouderenmishandeling als loverboys. De leefgroepen bestaan uit acht á negen bewoners, met dezelfde achtergrond. Zij wonen met elkaar op hetzelfde terrein en gaan intern naar school.

Figuur 4.7 Logo Fier, Overgenomen uit Homepagina van Fier, 2016 (Fier.nl/). Copyright, 2016, Fier

Figuur 4.8 Logo Kindertelefoon, Overgenomen uit Homepagina van Kindertelefoon, 2018 (kindertelefoon.nl). Copyright, 2018, Kindertelefoon

Mevrouw L. is beleidsmedewerker bij de Kindertelefoon. In haar functie geeft zij trainingen, bijscholing en gespreksmethodieken aan vrijwilligers en personeel van de Kindertelefoon. De kindertelefoon is een organisatie die op verschillende manieren en over verschillende onderwerpen advies biedt aan kinderen en jongeren. Dit wordt gedaan aan de hand van de website, telefonische gesprekken en gastlessen. De Kindertelefoon wordt opgenomen en beantwoord door vrijwilligers die hiervoor getraind zijn.

Mevrouw V. is werkzaam bij het Kopland. Haar functie is kind en jongeren hulpverlener, dit houdt in dat zij er voor kinderen en jongeren is wanneer een huisverbod wordt toegekend aan één van de ouders (vaak vaders). Mevrouw V. werkt veel samen met de casemanager van Veilig Thuis. Zij gaan er meteen naartoe om te kijken wat nodig is. Vervolgens gaat mevrouw V. samen met casemanager naar de kinderen om het verhaal aan te horen, om te weten wat zij hebben gezien en hoe zij zich voelen, etc. Het gaat hierbij om kinderen en jongeren tot 18 jaar oud.

Figuur 4.9 Logo Het Kopland, Overgenomen uit Homepagina van Het Kopland (z.d.) (Het Kopland). Copyright, z.d., Het Kopland

4.2.2 Naamsbekendheid

Uit de interviews is gebleken dat de organisaties ervoor zorgen dat zij naamsbekendheid krijgen. De reden waarom dit gedaan wordt is zodat jongeren weten bij welke organisaties zij terecht kunnen.

In het gesprek dat met Fier is gevoerd blijkt dat de organisatie alle vormen van social media inzet. Fier zorgt voor naamsbekendheid door actief bezig te zijn met onder andere Twitter, Facebook en Instagram, om bijvoorbeeld evenementen en artikelen te plaatsen. Naast deze social media, heeft Fier ook een LinkedIn pagina voor professionals, op deze pagina worden onder andere campagnes geplaatst over bijvoorbeeld sexting. Tot slot maakt Fier gebruik van Google AdWords. Woorden die men bij de online zoekmachine Google.nl intypt zoals in dit geval: mishandeling of slaan, ect. Worden gekoppeld aan de website. Hierdoor is de organisatie makkelijker vindbaar.

Fier geeft naast het social media gebruik ook voorlichtingen op scholen. De voorlichting die gegeven wordt heeft vaak te maken met een thema wat op dat moment op de school speelt, bijvoorbeeld pesten, loverboys of kindermishandeling. Het scala aan onderwerpen die Fier aanbiedt is erg breed. Bij de voorlichtingen die Fier over huiselijk geweld en kindermishandeling geeft wordt er een preventieve benadering gebruikt. Hiervoor is gekozen om jongeren bewust te maken van wat er kan gebeuren in een bepaalde situatie en om jongeren te laten weten hoe er dan gehandeld kan worden. Tijdens de voorlichting is het belangrijk om het gesprek en de discussie met de jongeren aan te gaan. Fier meldt dat de ervaring leert dat het gebruiken van een ervaringsdeskundige meer indruk maakt dan wanneer dit niet gedaan wordt. Helaas kan er niet altijd gebruik gemaakt worden van een ervaringsdeskundige, in plaats hiervan wordt er dan soms gebruik gemaakt van een documentaire die door de organisatie is gemaakt.

Net als Fier zorgt ook de Kindertelefoon voor naamsbekendheid via social media. De twee organisaties zijn erg vergelijkbaar in de manier waarop zij ervoor zorgen dat jongeren hen kennen. De Kindertelefoon maakt echter geen gebruik van LinkedIn. Bij andere social media zoals Facebook zet ook de Kindertelefoon onder andere campagnes online. De Kindertelefoon geeft gastlessen op de basisschool vanaf groep vijf en de middelbare school tot klas twee. De gastlessen worden gegeven door vrijwilligers die hierin getraind zijn. In tegenstelling tot Fier heeft de Kindertelefoon hun onderwerp voor de gastlessen al vast staan. Deze worden namelijk altijd gekoppeld aan burgerschap en kinderrechten. Tijdens de gastlessen wordt de samenwerking met Veilig Thuis genoemd om de naamsbekendheid van hen te vergroten. De Kindertelefoon zorgt naast social media en voorlichtingen ook voor naamsbekendheid door posters op te hangen in scholen.

Het Kopland gaat in vergelijking tot Fier en de Kindertelefoon heel anders te werk. Voorheen zat het Kenniscentrum (waarvoor dit onderzoek wordt geschreven), bij het Kopland. Het Kenniscentrum zorgde bij het Kopland voor de naamsbekendheid. Op de website van het Kopland staat een telefoonnummer die jongeren kunnen bellen voor advies. Via deze weg komen een aantal jongeren binnen bij het Kopland. Echter zorgt het Kopland niet voor eigen naamsbekendheid. De reden hiervan is dat zij zeggen dit simpelweg niet nodig te hebben. Organisaties als Wijkteams, Veilig Thuis en Jimmy's verwijzen cliënten door naar het Kopland. Dit zorgt tevens voor een grote wachtlijst.

4.2.3 Benaderbaarheid

Fier pakt het anders aan dan de andere organisaties, namelijk doordat zij een anonieme chatfunctie hebben. Deze chatfunctie kan alleen 's avonds en 's nachts gebruikt worden. De reden dat zij hiervoor gekozen hebben, is omdat er uit een onderzoek (dat gedaan is door Fier) is gebleken dat jongeren vooral in de nacht actief naar hulp zoeken. Dit onderzoek is niet opgenomen in hoofdstuk twee omdat het onderzoek niet openbaar is, maar alleen is voor intern gebruik. Eén van de verklaringen waarom jongeren vooral 's nachts hulp zoeken, is omdat er op deze momenten weinig toezicht op hen is. Op deze manier kunnen jongeren ongezien en anoniem chatten met een hulpverlener. Naast de chatfunctie is er ook een mogelijkheid om Fier telefonisch te benaderen. Echter wordt in het interview wel duidelijk dat jongeren voornamelijk gebruik maken van de chatfunctie.

De Kindertelefoon staat bekend om de belfunctie. Kinderen en jongeren kunnen de Kindertelefoon bellen voor advies over vele verschillende thema's, zoals seks, relaties, vriendschap, maar ook mishandeling. Daarnaast maakt de Kindertelefoon gebruik van een chatfunctie en van een forum. Bij het forum kunnen kinderen en jongeren elkaar helpen door een vraag online te plaatsen en hierop naar elkaar antwoord te geven. De Kindertelefoon maakt gebruik van een jongeren chat. Hier zitten jongeren hulpverleners van maandag tot vrijdag tussen 18:00 uur en 20:00 uur. Er wordt vanuit de Kindertelefoon aangegeven dat er meer gebruik wordt gemaakt van de reguliere chat met een volwassen hulpverlener, vooral wanneer het om zwaardere onderwerpen gaat. Jongeren bellen regelmatig meerdere malen als er sprake is van ernstige problemen.

Bij een ernstige situatie wordt er geprobeerd om het kind zo mee te bewegen dat Veilig Thuis ook ingeschakeld wordt. Dit wordt alleen gedaan wanneer het kind dit zelf ook wil, hierbij moet het kind zijn of haar anonimiteit opgeven. Het wordt ongeveer 500 keer per jaar voorgesteld (in heel Nederland), 60 keer per jaar gebeurt het daadwerkelijk dat Veilig Thuis erbij wordt betrokken. Bij zorgen wordt er wel een zorgmelding gedaan bij Veilig Thuis door de organisatie.

Het Kopland is door de jongeren alleen telefonisch benaderbaar voor advies, verder komen jongeren via andere organisaties binnen bij het Kopland en kunnen jongeren hen hier niet voor benaderen. Hierin is veel verschil te zien in vergelijking met Fier en de Kindertelefoon.

4.2.4 Kennis van jongeren

Jongeren weten vaak niet wat zij kunnen doen. “Als je het nooit nodig hebt gehad hoeft je het ook niet te weten”, zegt Fier. Daardoor wordt er vaak niet over gesproken, waardoor er veel gebrek aan kennis is. Jongeren denken vaak dat zij met niemand kunnen praten en weten niet waar zij mee te maken hebben gehad. Daardoor weten zij vaak ook niet goed op welke term zij kunnen zoeken. Dit zorgt ervoor dat organisaties wel makkelijk vindbaar moeten zijn vindt Fier.

Vanuit de Kindertelefoon wordt er aangegeven dat het opvallend is hoe jonger de kinderen zijn, hoe minder zij ervan weten. Tevens lijkt het zo te zijn dat kinderen die vanaf jongs af aan al te maken hebben met huiselijk geweld, niet weten hoe het anders zou horen. De jongeren raken gewend aan de manier waarop zij opgevoed worden. Ook het Kopland zegt dat wanneer kinderen opgroeien met geweld, dat normaal vinden. Kinderen zien het niet als iets ernstigs. Vaak laten kinderen dan zelf ook dit gedrag zien. Vader slaat moeder, moeder slaat kind en kind slaat dier bijvoorbeeld.

Volgens het Kopland denken kinderen snel aan de politie en de Kindertelefoon. Veilig Thuis kennen zij niet. Het is wel van belang dat Veilig Thuis bekender wordt onder jongeren, zodat zij weten dat dat een belangrijke organisatie is voor dit soort situaties.

5 Conclusie, discussie, aanbevelingen

De conclusie, discussie en aanbevelingen worden in dit hoofdstuk beschreven. In de conclusie wordt de onderzoeksvraag beantwoord en in de discussie wordt er met een kritische blik naar het huidige onderzoek gekeken. Tot slot worden er aanbevelingen gedaan aan het Kenniscentrum.

5.1 Conclusie

In deze paragraaf wordt er aan de hand van de deelvragen antwoord gegeven op de hoofdvraag van het onderzoek. De hoofdvraag van dit onderzoek luidt als volgt: *“Wat is de kennis van jongeren tussen de 15 en 20 jaar oud van het Alfa College te Groningen over huiselijk geweld en kindermishandeling?”*.

Een groot aantal van de scholieren (98%) van het Alfa College geeft aan dat zij kennis hebben over huiselijk geweld en kindermishandeling. Als hier naar gekeken wordt, komt dit uit de enquête die onder scholieren is afgenomen naar voren. Gemiddeld maken de scholieren op de kennistest van de acht vragen twee fouten. **Hieruit kan geconcludeerd worden dat de jongeren voldoende kennis hebben over huiselijk geweld en kindermishandeling.** Opvallend is dat de scholieren het verschil tussen psychische verwaarlozing en psychische mishandeling niet goed uit elkaar kunnen houden. Hier werden grotendeels de fouten gemaakt.

Het blijkt dat scholieren zich er bewust van zijn waar zij terecht kunnen wanneer er sprake is van huiselijke geweld of kindermishandeling. Het valt hierbij op dat een overgroot deel (60%) weet dat zij bij Veilig Thuis terecht kunnen. Vanuit de hulpverleningsorganisaties blijkt dat wanneer jongeren vanaf jongs af aan al veel te maken hebben gehad met huiselijk geweld en kindermishandeling, zij dit als normaal ervaren. Daarnaast blijkt dat wanneer jongeren de kennis over huiselijk geweld en kindermishandeling nooit nodig hebben gehad, zij deze kennis moeilijk kunnen toepassen en signalen kunnen herkennen bij zichzelf. Wanneer jongeren tot actie over moeten gaan geven de hulpverleningsorganisaties aan dat de jongeren de Kindertelefoon of de politie bellen. Uit literatuuronderzoek blijkt dat slachtoffers van huiselijk geweld of kindermishandeling zich vaak niet durven te melden vanwege angst of schaamte, of omdat zij zelf de ernst van de situatie niet herkennen. Dit zorgt ervoor dat de meeste incidenten gemeld worden door de politie. Hieruit blijkt een discrepantie te zitten tussen de kennis die jongeren zeggen te hebben en wat hulpverleningsorganisaties zeggen.

5.2 Discussie

In de discussie wordt een kritische beschouwing van het onderzoek beschreven. Hierbij is er gekeken naar de literatuur, om daarmee een koppeling te maken met het praktijkonderzoek. In de kritische reflectie is ingegaan op de bruikbaarheid, validiteit en betrouwbaarheid van het onderzoek. Tot slot wordt de maatschappelijke ontwikkelingen van dit onderzoek besproken. Daarin komt aan de orde op welke manier dit onderzoek kan bijdragen aan het sociaal werk.

5.2.1 Kritische beschouwing van het onderzoek

Binnen dit onderzoek is de kennis van jongeren van het Alfa College over huiselijk geweld en kindermishandeling onderzocht. Het antwoord op de onderzoeksvraag is gegeven door middel van triangulatie van literatuurstudies, hulpverleningsorganisaties en jongeren. Hiermee wordt de validiteit van het onderzoek meer vergroot.

Vanuit de enquête die de tweedejaars scholieren van het Alfa College hebben ingevuld, zijn een aantal opvallende onderdelen naar voren gekomen:

Ten eerste bij vraag 13: *“Hoe kom je aan de informatie over huiselijk geweld en kindermishandeling?”* (figuur 4.2), scoort de antwoordoptie “school” erg hoog, maar “de workshop van Veilig Thuis” scoort laag. Dit kan echter ook als hetzelfde gezien worden. De workshop van Veilig Thuis wordt namelijk op

school gegeven, waardoor de antwoordmogelijkheden ambigu zijn. Voor een volgend onderzoek is aan te raden bij het gebruik van hetzelfde onderzoeksinstrument de antwoordmogelijkheid “school” te gebruiken, met daarbij tussen haakjes “de workshop Veilig Thuis” toe te voegen.

Ten tweede is het opvallend dat uit de resultaten van het onderdeel kennistest vraag 14, (figuur 4.3) blijkt dat de scholieren over het algemeen het juiste antwoord kiezen. Bij een fout antwoord is er veelvuldig gekozen voor een psychische vorm. De psychische vormen zijn moeilijk te herkennen omdat het gaat om opsluiten, kleineren, etc. Daardoor worden kinderen sneller angstig of trekken zich terug (Wij Zijn MIND, z.d.). Door de lastig te herkennen variant, kan het zijn dat scholieren hierdoor bij twijfel kiezen voor een psychische vorm. Daarnaast is het opvallend dat de scholieren bij situatie zes *“Je klasgenoot komt de hele week in dezelfde kleren naar school”*, moeilijk kunnen herkennen dat er sprake is van lichamelijke verwaarlozing. Veel scholieren kiezen voor de mogelijkheid “niet van toepassing”. De veelvuldig gekozen optie roept vragen op. Er zou gesteld kunnen worden dat de stelling niet duidelijk is beschreven. De stelling was duidelijk geweest als er een grotere tijdsaanduiding in zou staan, bijvoorbeeld *“Een klasgenoot komt drie weken lang in dezelfde kleding naar school”*. Daarnaast had de ernst van de situatie ook beter benoemd kunnen worden, bijvoorbeeld door kapotte kleding of te kleine kleding te beschrijven.

Ten derde is opvallend uit de kennistest (vraag 14, figuur 4.3) dat de tweede situatie, *“Moeder wordt geslagen door vader, het kind ziet dit”*, door meer dan de helft (63%) van de scholieren goed wordt beantwoord. Toch is er een groot deel (37%) die kiest voor lichamelijke mishandeling, lichamelijke verwaarlozing of psychische verwaarlozing. Uit onderzoek dat gedaan is door Massar & Kok (2011) naar het programma *“Can You Fix It?”*, is gebleken dat jongeren zich niet altijd goed kunnen verplaatsen in de situaties die in de fragmenten over seksueel grensoverschrijdend gedrag te zien zijn. Dit zou mogelijk ook de verklaring kunnen zijn op de verkeerd beantwoorde situaties uit de kennistest in dit huidige onderzoek. Het kan mogelijk zijn dat de scholieren het moeilijk vonden om zich in de situaties te verplaatsen, waardoor zij vanuit het verkeerde perspectief (van moeder) het antwoord hebben gegeven. De stelling had ook anders geformuleerd kunnen worden, waardoor de scholieren de situatie op de juiste manier hadden geïnterpreteerd. De stelling luidt dan als volgt: *“Het kind ziet dat zijn moeder geslagen wordt door zijn vader”*. De nadruk in deze stelling wordt op het kind gelegd, door de zin te starten met ‘het kind’ kunnen de scholieren zich hier beter in verplaatsen.

Ten vierde is het goed dat de scholieren weten waar zij hulp kunnen zoeken wanneer dit nodig is. Opvallend is dat een groot percentage Veilig Thuis kent. Daarnaast weten de scholieren in dergelijke situatie terecht te kunnen bij de omgeving of bij de Kindertelefoon (figuur 4.4). De hulpverleningsorganisaties geven echter een ander beeld van de kennis van de jongeren. Zij zeggen dat huiselijk geweld in veel situaties als “normaal” wordt beschouwd, waardoor kinderen en jongeren niet weten dat huiselijk geweld en kindermishandeling niet normaal is. Daarnaast geven de organisaties aan dat jongeren Veilig Thuis niet kennen, vaak wordt de Kindertelefoon ingeschakeld. Deze informatie van de organisaties geeft een discrepantie met het resultaat van de enquête. De onderzoeksresultaten van de hulpverleningsorganisaties komen overeen met wat er uit het literatuuronderzoek blijkt. Uit onderzoek van Blijf Groep (2018) blijkt dat slachtoffers van huiselijk geweld of kindermishandeling zich vaak niet durven te melden vanwege angst of schaamte, of omdat zij zelf de ernst van de situatie niet herkennen. Dit zorgt ervoor dat de meeste incidenten gemeld worden door de politie. Daarnaast blijkt uit onderzoek van Augeo (z.d.) dat 40% van de jongeren niet weten hoe zij hulp kunnen zoeken. Hierdoor is het erg belangrijk dat organisaties makkelijk vindbaar zijn. De organisaties Fier en de Kindertelefoon maken veel gebruik van social media zoals Facebook om meer naamsbekendheid te creëren en om campagnes kenbaar te maken. Beide organisaties geven aan dat dit werkend is en dat het goed zou zijn dat Veilig Thuis ook meer bekend wordt bij mensen. Uit onderzoek van NetPanel (2016) blijkt dat 90% van jongeren in Nederland social media gebruikt. Voor jongeren is het normaal om met grote regelmaat gebruik te maken van smartphones en tablets en om veelvuldig in te loggen op social media. Daarnaast maakt de organisatie Fier ook gebruik van Google

AdWords. Dit houdt in dat deze organisatie makkelijker vindbaar is onder bepaalde zoektermen op Google.nl.

Ten vijfde wordt ter discussie gesteld of het noodzakelijk is om een chatfunctie aan te schaffen. Uit de enquête blijkt dat het grootste deel van de scholieren het liefst met een volwassen hulpverlener wil bellen en ongeveer de helft van de scholieren wil het liefst chatten met een volwassen hulpverlener (figuur 4.5). Vanuit de interviews komt de chatfunctie ook veel naar voren. Zo blijkt bijvoorbeeld uit onderzoek (uitgevoerd door Fier) dat jongeren het liefst gebruik maken van de chatfunctie in de avonduren en in de nacht. Ook de Kindertelefoon kan het vele gebruik van de chatfunctie beaamen. De jongeren hebben in de avond en nacht geen toezicht van ouders, dit maakt dat het toegankelijker is voor jongeren om over hun problemen te praten. Wat tevens opvallend is, is dat Veilig Thuis nog erg weinig wordt ingeschakeld wanneer er hulp nodig is. Dit onderdeel is niet meegenomen in het literatuuronderzoek dat als vooronderzoek heeft gefungeerd, maar bleek uiteindelijk wel erg belangrijk. Daarom is er alsnog de koppeling met de literatuur gezocht. Zo schrijft Tekstblad (2013) dat online hulpverlening en eHealth als veelbelovende middelen worden gezien. Een tevredenheidsonderzoek laat zien dat gebruikers over het algemeen positief zijn. De één-op-één chatfunctie met een hulpverlener is de meest toegepaste manier. Voordelen van deze manier zijn dat chatten anoniem is dan te bellen waardoor gevoelige onderwerpen sneller worden gedeeld. Daarnaast kan er niet mee geluisterd worden en zijn er geen extra belkosten aan verbonden. Echter heeft chatten ook nadelen. Om te kunnen chatten is het namelijk van belang dat de schrijfvaardigheid goed op niveau is. Daarnaast is het voor de hulpverlener de echtheid van het verhaal moeilijker in te schatten via de chatfunctie, dit schijnt telefonisch makkelijker herkenbaar. Als laatste nadeel kunnen er problemen zijn met de informatieveiligheid, omdat chatgesprekken ongezien opgeslagen kunnen worden. De resultaten uit de enquête zijn instrumenteel bruikbaar en zijn daardoor verwerkt in de aanbevelingen.

5.2.2 Kritische reflectie van het onderzoek

Bij het afnemen van de interviews is ervoor gekozen dat beide onderzoekers aanwezig zijn. De reden hiervan is om de objectiviteit te kunnen waarborgen. Tijdens de afname van de interviews was een onderzoeker voorzitter en de andere onderzoeker notulist. Vervolgens controleerde de voorzitter het verhaal van de notulist en vulde deze zo nodig aan. Vervolgens gingen de onderzoekers in gesprek om interpretaties uit te sluiten. Dit zorgt voor een vergrote betrouwbaarheid. Er is een bewuste keuze gemaakt door de onderzoekers om verschillende soorten hulpverleningsorganisaties te interviewen, om een zo goed mogelijk beeld te krijgen van hoe andere organisaties jongeren benaderen of hoe de organisaties benaderbaar zijn. De gekozen manier van interviewen was werkzaam voor de onderzoekers. Tevens heeft deze werkwijze voor een grotere validiteit gezorgd, omdat er inhoudelijke controles zijn uitgevoerd. Voor een volgend onderzoek zou er gebruik gemaakt kunnen worden van gespreksopnames als extra check (als dit kan qua tijdsinvestering). Hierdoor kunnen de onderzoekers de interviews nogmaals beluisteren om de meest relevante informatie te checken. Dit had de betrouwbaarheid kunnen versterken.

Het vormgeven van de enquête is door de onderzoekers als moeilijk ervaren, omdat alle relevante informatie goed verwerkt moest worden in de vraagstelling. Uiteindelijk is aan de hand van het literatuuronderzoek en in overleg met de opdrachtgever een keuze gemaakt voor een topiclijst. Dit maakt het onderzoek meer bruikbaar. Hierdoor is het onderzoek goed geoperationaliseerd. Deze operationalisering heeft vervolgens een deskundigheidscheck gehad om de enquête zo valide mogelijk te maken.

Het afnemen van een enquête en het verkrijgen van een hoge respons is niet gemakkelijk gebleken. Al snel werd bekend dat er één locatie, door miscommunicatie, niet deelnam aan het maken van de enquête. Uiteindelijk kwamen er 82 ingevulde enquêtes binnen, in plaats van de gestelde 300. Dit heeft

er tevens in geresulteerd dat de derde locatie toch nog heeft deelgenomen. Er hebben acht scholieren van de locatie Boumaboulevard, 42 scholieren van de locatie Kluiverboom en 20 scholieren van de locatie Kardinges deelgenomen. Dit zorgt ervoor dat de resultaten van het kwantitatieve onderzoek niet generaliseerbaar zijn naar de scholieren van het Alfa College, omdat het aantal ingevulde enquêtes per school verschillend is. Voor een volgend onderzoek is een extra plan (een plan B) van belang om er zo alles aan te doen om meer data te verkrijgen. Een mogelijk plan B kan zijn door op de locaties data te verzamelen en tijdens de coachlessen deel te nemen om de enquête toe te lichten. Ook hadden de onderzoekers in de kantine plaats kunnen nemen om willekeurig scholieren te vragen de enquête in te vullen. Daarnaast zijn er van de 82 ingevulde enquêtes, tien ingevuld door scholieren die de workshop hebben gevolgd. Dit zorgt voor een non respons bias, omdat er geen goede balans was in de jongeren die wel aan de workshop hebben deelgenomen en in de jongeren die niet aan de workshop hebben deelgenomen.

Er is gebleken dat de enquête anders is ingevuld dan volgens de methode beschreven. De enquête is niet groepsgewijs ingevuld. Er kwam af en toe één ingevulde enquête binnen. Hierdoor is mogelijk dat scholieren met elkaar hebben ingevuld en internet geraadpleegd is. Mogelijkerwijs hebben de scholieren ervoor gekozen om hier gebruik van te maken om sociaal wenselijke antwoorden te geven op de enquête. Misschien durfden zij geen fouten te maken? Voor een volgend onderzoek kan er gesteld worden dat het bij het gebruik van een online enquête belangrijk is om een striktere afnameprocedure na te leven. Hierdoor wordt de betrouwbaarheid versterkt.

Er is een peercheck uitgevoerd op de enquête waardoor dit instrument meer valide is. Tijdens de uitvoering van de peercheck zijn interpretaties en fouten verwijderd uit het instrument. Voor een volgend onderzoek moet er een tweede peercheck uitgevoerd worden, zodat er na de verbetering nogmaals gekeken kan worden naar de manier waarop de jongeren de enquête invullen. Hierdoor wordt de formulering beter en kunnen interpretaties tegen worden gaan.

5.2.3 Maatschappelijke ontwikkelingen

Dit huidige onderzoek is op dit moment erg actueel in Nederland. De minister van Justitie en Veiligheid heeft online seksueel kindermisbruik in februari 2018 onder de aandacht gebracht in de Tweede Kamer. Hij benadrukt dat er intensievere preventie moet komen om online seksueel misbruik te voorkomen in plaats van het op te sporen (Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2018).

Dit onderzoek heeft een toegevoegde waarde voor het sociaal werk omdat blijkt dat de jongeren meer over huiselijk geweld en kindermishandeling willen weten door middel van voorlichtingen of workshops op school en door televisieprogramma's (figuur 4.6). Dit is tevens een aanbeveling die wordt beschreven in paragraaf 5.3. Daarnaast is, zoals in hoofdstuk 1 is beschreven, de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling ook in ontwikkeling. Vanaf 1 januari 2019 is stap 5 van de meldcode gewijzigd. Op dit moment hebben professionals de keus tussen melding maken of hulp inroepen. Vanaf 2019 moet er bij vermoedens melding gedaan worden bij Veilig Thuis. Vervolgens wordt er door Veilig Thuis een inschatting gemaakt of er actie ondernomen moet worden (NJI, 2018a).

Hulporganisaties kunnen aan de hand van dit onderzoek beter hulp bieden aan kinderen en jongeren omdat ze weten hoe ze de slachtoffers moeten bereiken en hoe zij beter kunnen inspelen op de voorlichtingen. Daarnaast is dit onderzoek erg actueel en kan het een bijdrage leveren aan het lectoraat kindermishandeling van de Hanzehogeschool. Het lectoraat kindermishandeling kan gebruik maken van het onderzoek om verder onderzoek mogelijk te maken. Tevens draagt het onderzoek er aan bij om de kennis van jongeren inzichtelijk te maken voor de opdrachtgever. Op basis van die resultaten is het mogelijk om de voorlichting voor de doelgroep aan te passen, zodat de professionals de bewustwording van de jongeren kunnen vergroten zodat de jongeren makkelijker de weg kunnen vinden naar hulp (mocht dit nodig zijn). Als laatste is dit onderzoek een toevoeging voor jongeren en

kinderen die meer kennis nodig hebben over huiselijk geweld en kindermishandeling en waar de workshops een goede bijdrage aan kunnen leveren.

5.3 Aanbevelingen

Naar aanleiding van het onderzoek kunnen er een viertal aanbevelingen worden gedaan gericht aan het Kenniscentrum.

De eerste aanbeveling luidt dat het Kenniscentrum een chatfunctie moet openen voor kinderen en jongeren die advies nodig hebben over huiselijk geweld en kindermishandeling. Daarbij wordt er beter aangesloten bij de behoefte van de doelgroep. Uit het praktijkonderzoek is gebleken dat andere hulpverleningsorganisaties veel gebruik maken van chatfuncties. Deze chatfuncties blijken effectief onder jongeren. Het is raadzaam voor Veilig Thuis om een chatfunctie te starten en deze ook in de avonduren en 's nachts open te zetten. Daarnaast geven jongeren in het praktijkonderzoek aan, hier behoefte aan te hebben. De jongeren geven ook in de enquête aan behoefte te hebben aan een chatfunctie wanneer zij een vraag hebben of advies willen over huiselijk geweld en kindermishandeling.

De tweede aanbeveling is om de naamsbekendheid te vergroten. De naamsbekendheid van Veilig Thuis is op dit moment niet erg groot. Naamsbekendheid is belangrijk omdat jongeren hen op deze manier makkelijk en sneller zullen vinden. Organisaties zoals De Kindertelefoon en Fier zorgen voor meer naamsbekendheid door gebruik te maken van social media, posters ophangen in scholen en voorlichtingen geven. Het is aan te bevelen om meer gebruik te maken van social media en opvallende posters te verspreiden op scholen. Tevens wordt Google AdWords aanbevolen. Dit is een methode die gebruikt kan worden om bijvoorbeeld op Google.nl ervoor te zorgen dat jongeren sneller op de webpagina van Veilig Thuis komen.

De derde aanbeveling gaat over de workshops die gegeven worden door het Kenniscentrum. In figuur 4.6 geven jongeren aan meer informatie te willen via voorlichtingen/ workshops. Veilig Thuis geeft al workshops, hier kunnen echter nog een aantal aanpassingen op gedaan worden. Het is goed om de doelgroep te verbreden, waardoor jongeren al eerder informatie krijgen over dit onderwerp, bijvoorbeeld op middelbare scholen en mogelijk een tweede keer kunnen deelnemen aan een workshop. De Kindertelefoon geeft momenteel voorlichtingen aan scholieren van groep 5, Fier geeft voorlichtingen met thema's die op dat momenten actueel zijn binnen de school of klas.

De vierde aanbeveling is om tijdens de workshops meer aandacht te besteden aan verschillende vormen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Op deze manier kunnen zij de kennis van de jongeren vergroten en is het een vorm van preventie. De onderzoekers willen daarom aanbevelen om een vervolgonderzoek te starten over de inhoud van de workshop.

Bibliografie

Alink, L., IJzendoorn, R. van, Bakermans-Kranenburg, M.J., Pannebakker, F., Vogels, T. & Euser, S. (2011). *Kindermishandeling in Nederland Anno 2010: de Tweede Nationale Prevalentiestudie Mishandeling van kinderen*. Leiden: Casimir.

Augeo. (z.d.). *Kindermishandeling voorkomen: het kan!* Geraadpleegd op 26 februari 2018, van <https://www.augeo.nl/-/media/Files/Gemeenten/Augeo-Kindermishandeling-voorkomen-het-kan-Preventie-in-gemeenten.ashx>

Samen Veilig. (2018). *Wat is huiselijk geweld?* Geraadpleegd op 06 maart 2018, van <http://www.samen-veilig.nl/veilig-thuis-utrecht/wat-is-huiselijk-geweld/>

Blijf groep. (2018). *Vormen van huiselijk geweld*. Geraadpleegd op 08 februari 2018, van <https://www.blijfgroep.nl/kennis-delen/huiselijk-geweld/wat-is-huiselijk-geweld/vormen-van-huiselijk-geweld>

Centraal Bureau voor de Statistiek. (2017). *Kindermishandeling en huiselijk geweld 2016*. Geraadpleegd op 06 februari 2018, van <https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2017/17/kindermishandeling-en-huiselijk-geweld-2016>

Childhelp. (2014). *Child Abuse Statistics & Facts*. Geraadpleegd op 26 februari 2018, van <https://www.childhelp.org/child-abuse-statistics/>

Childmatters. (2017a). *Child Protection Training*. Geraadpleegd op 26 februari 2018, van <http://www.childmatters.org.nz/22/child-protection-training>

Childmatters. (2017b). *Facts about Child Abuse*. Geraadpleegd op 26 februari 2018, van <http://www.childmatters.org.nz/55/learn-about-child-abuse/facts>

Childmatters. (2017c). *Why is training so important?* Geraadpleegd op 26 februari 2018, van <http://www.childmatters.org.nz/166/child-protection-training/why-is-training-so-important>

Data Worldbank. (2018). *Population Total*. Geraadpleegd op 27 mei 2018, van <https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL>

Dijkstra, A. (2012). *Verwijswijzer*. Groningen: Uitgeverij Antharis.

Doeven, I. (2008) *Meldcodes kindermishandeling. Beschikking, waardering, gebruik en scholing*. Amsterdam, Veldkamp.

Fier. (2018a). *Homepagina*. [logo] Geraadpleegd op 30 april 2018, van <https://www.fier.nl/>

Fier. (2018b). *Over Fier*. Geraadpleegd op 17 april 2018, van <https://www.fier.nl/over-fier>

Grujters, S., Massar, K., Pletzers, J. & Kok, G. (2013). *Effectevaluatie 'Can You Fix It?' Eindrapport*. Work & Social Psychology Universiteit Maastricht.

Het Kopland. (z.d.). *Homepagina*. [logo] Geraadpleegd op 30 april 2018, van <https://www.hetkopland.nl/>

Het Kopland. (2018b). *Over Het Kopland*. Geraadpleegd op 17 april 2018, van <https://www.hetkopland.nl/over-het-kopland/>

Huiselijk geweld. (z.d.) *Definitie huiselijk geweld*. Geraadpleegd op 08 april 2018 https://www.huiselijk-geweld.nl/definitie_huiselijk_geweld

Kindermishandeling Klokhuis. (2013). *Cijfers en Feiten*. Geraadpleegd op 26 februari 2018, van <https://kindermishandeling.hetklokhuis.nl/wat-is-het/cijfers-en-feiten/>

Kindertelefoon. (2018a). *Homepagina*. [logo] Geraadpleegd op 30 april 2018, van <https://www.kindertelefoon.nl/>

Kindertelefoon. (2018b). *De kindertelefoon*. Geraadpleegd op 17 april 2018, van <https://www.kindertelefoon.nl/13-18/>

Leidse Onderwijsinstellingen. (2018). *Volledige mbo-opleidingen*. Geraadpleegd op 02 maart 2018, van <https://www.loi.nl/mbo-college/volledige-mbo-opleidingen>

Massar, K. & Kok, G. (2011). *Evaluatie van de serious game 'Can You Fix It?'*. Maastricht: Maastricht University.

Mens en samenleving. (2014). *Psychische kindermishandeling herkennen*. Geraadpleegd op 17 april 2018, van <https://mens-en-samenleving.infonu.nl/ouder-en-gezin/86505-psychische-kindermishandeling-herkennen.html>

Migchelbrink, F. (2014). *Handboek praktijkgericht onderzoek zorg, welzijn, wonen en werken*. (2e, ed.). Amsterdam: Uitgeverij SWP.

Ministerie van Justitie en Veiligheid. (2018). *Hernieuwde aanpak online seksueel kindermisbruik*. Geraadpleegd op 15 mei 2018, van [file:///C:/Users/325904/Downloads/tk-hernieuwde-aanpak-online-seksueel-kindermisbruik%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/325904/Downloads/tk-hernieuwde-aanpak-online-seksueel-kindermisbruik%20(1).pdf)

Moviera. (2018). *Mishandeling van ouders door kinderen*. Geraadpleegd op 26 februari 2018, van <http://www.moviera.nl/ik-zoek-hulp-advies-en-opvang/ik-zoek-hulp-advies-en-opvangwat-is-er-aan-de-hand/mishandeling-van-ouders-door-kinderen/>

Movisie. (2016). *Can You Fix It?* Geraadpleegd op 17 april 2018, van <https://www.movisie.nl/esi/can-you-fix-it>

Nederlands Jeugdinstituut. (2011). *Signaleren kindermishandeling*. Geraadpleegd op 08 februari 2018, van <https://www.nji.nl/nl/Download-NJi/signalenkm4tot12.pdf>

Nederlands Jeugdinstituut. (2014). *Interventie Safe You, Safe Me Meldcode+ pakket*. Geraadpleegd op 26 februari 2018, van <file:///C:/Users/325904/Downloads/Safe-you,-safe-me-meldcode--pakket.pdf>

Nederlands Jeugdinstituut. (2018a). *Werken met de meldcode*. Geraadpleegd op 15 mei 2018, van <https://www.nji.nl/Werken-met-de-meldcode>

Nederlands Jeugdinstituut. (2018b). *Safe You, Safe Me*. Geraadpleegd op 06 februari 2018, van <https://www.nji.nl/nl/Databank/Databank-Effectieve-Jeugdinterventies/Safe-you,-safe-me-meldcode--pakket>

Onderzoek naar casus kindermishandeling. (2007). Geraadpleegd op 20 februari 2018, van <file:///C:/Users/325904/Downloads/kst-31015-26-b1.pdf>

Onderzoek NetPanel. (2016). *Whats Happening Online?* Geraadpleegd op 15 mei 2018, van http://onderzoek.netpanel.nl/jambo/stream/Whats_Happening_Online_2016.pdf

Ploeg, van der, J. & De Groot, R. (2010). *Kindermishandeling: een complex probleem*. Apeldoorn: Garant-uitgevers.

Klik Voor Hulp. (z.d.). *Informatie over kind-oudermishandeling*. Geraadpleegd op 17 april 2018, van <https://www.klikvoorhulp.nl/faq/kind-oudermishandeling/informatie>

Rijksoverheid. (z.d.). Wat is kindermishandeling? Geraadpleegd op 06 februari 2018, van <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kindermishandeling/wat-kindermishandeling-is>

Slachtofferhulp. (z.d.). *Signalen van misbruik bij kinderen herkennen*. Geraadpleegd op 08 februari 2018, van <https://www.slachtofferhulp.nl/Delicten/Misbruik-kinderen/Signalen/>

Steketee, M., Römkens, R., Pels, T., Lünemann, K., Smits van Waesberghe, E., Mak, J., Mejdoubi, J. & Harthoorn, H. (2016). *Preventie intergenerationeel geweld Nederland EU*. Geraadpleegd op 15 maart 2018, https://www.verwey-jonker.nl/doc/2016/5218_Preventie_intergenerationeel_geweld_Nederland_EU.pdf

Stommel, W. (2013). *Effectief communiceren - Moeten hulpverleners chatten of praten?* Geraadpleegd op 15 mei 2018, van <https://tekstblad.nl/artikel/effectief-communiceren-moeten-hulpverleners-chatten-of-praten>

Survey Monkey. (2018). *Homepagina*. Geraadpleegd op 30 mei 2018, van <https://nl.surveymonkey.com/>

Veiligheid. (z.d.). *Meldcode pakket*. Geraadpleegd op 06 maart 2018, van <https://www.veiligheid.nl/kinderen-professionals/scholen/sysm/meldcode-pakket>

Veilig Thuis Groningen. (z.d.a). *Wat doet Veilig Thuis Groningen?* Geraadpleegd op 06 februari 2018, van <https://www.veiligthuisgroningen.nl/over-veilig-thuis/doet-veilig-thuis-groningen>

Veilig Thuis Groningen (z.d.b). *Werkwijze en organisatie*. Geraadpleegd op 02 maart 2018, van <https://www.veiligthuisgroningen.nl/over-veilig-thuis/werkwijze-en-organisatie>

Vries, de, A. (1992). *Blauwe Plekken*. Rotterdam: Uitgeverij Lemniscaat B.V.

Wet op de Jeugdzorg. (2015, 1 januari). Geraadpleegd op 24 mei 2018, van <http://wetten.overheid.nl/BWBR0016637/2014-11-01>

Wij Zijn Mind. (z.d.). *Wat is psychische mishandeling?* Geraadpleegd op 08 februari 2018, van <https://wijzijnmind.nl/psychipedia/psychische-mishandeling-emotionele-verwaarlozing/wat-is-psychische-mishandeling>

Wolzak, A. (2001). *Mishandeling, signaleren en handelen. Basisinformatie voor mensen die werken met kinderen*. Utrecht: NIZW Uitgeverij.

Wolzak, A. & Ten Berge, I. (2005). *Kindermishandeling. De aanpak in Nederland*. Amsterdam: Uitgeverij SWP.

Overige figuren in het resultatenhoofdstuk zijn eigen werk.

Bijlage I - Enquête scholieren

1. Datum van vandaag:
2. Geslacht:
☐ Man
☐ Vrouw
3. Leeftijd:
☐ Jonger dan 15 jaar
☐ Tussen de 15 en 20 jaar
☐ Ouder dan 20 jaar
4. Op welke locatie van het Alfa College zit je?
☐ Boumaboulevard
☐ Kluiverboom
☐ Kardingse
5. Wat is je opleidingsniveau:
☐ mbo niveau 1
☐ mbo niveau 2
☐ mbo niveau 3
☐ mbo niveau 4
6. Heb je de workshop van Veilig Thuis over huiselijk geweld en kindermishandeling 'praten helpt bij heftige ruzies thuis' gevolgd bij de burgerschapslessen?
☐ Ja
☐ Nee (doorgeschakeld naar vraag 12)
7. Wat vond je van de workshop?
niet leuk - beetje leuk - leuk - heel leuk
8. Wat vond je van de inhoud van de workshop?
onbelangrijk - minder belangrijk - belangrijk - zeer belangrijk
9. Waar heb jij het meest van geleerd tijdens de workshop?
☐ Discussie met de klas
☐ Filmpje
☐ Van de ervaringsdeskundige
10. Hoeveel heb je geleerd van de workshop? (hierbij is 1 heel weinig en 10 heel veel)
1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10
11. Als je de workshop een cijfer mocht geven, waarbij 1 heel slecht is en waarbij 10 erg goed is, welk cijfer zou je de workshop dan geven?
1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10

12. Heb je kennis over huiselijk geweld en kindermishandeling?

☐ Ja

☐ Nee

13. Hoe kom je aan de informatie over huiselijk geweld en kindermishandeling?

☐ School

☐ Vrienden/Familie

☐ Hulpverleningsorganisaties

☐ Social media

☐ Zelf op internet gezocht

☐ tv

☐ Workshop van Veilig Thuis

☐ Anders namelijk:

14. Hieronder volgen een aantal stellingen over allerlei vormen van kindermishandeling, het gaat hierbij altijd om de situatie van het kind. Kies het antwoord die bij de stelling hoort. (De antwoordmogelijkheden zijn: n.v.t (niet van toepassing), lichamelijke mishandeling, lichamelijke verwaarlozing, psychische mishandeling, psychische verwaarlozing en seksuele mishandeling)

- Kind van 12 jaar wil niet luisteren naar moeder, moeder weet niet wat ze moet doen en slaat het kind in zijn/haar gezicht.
- Moeder wordt geslagen door vader, het kind ziet dit
- Kind krijgt geen liefde van ouders, ouders zijn vooral met zichzelf bezig
- Kind wordt opgesloten in zijn/haar kamer met de deur op slot
- Vader verplicht het kind porno mee te kijken
- Je klasgenootje komt de hele week in dezelfde kleren naar school
- Kind moet voor 10 minuten op het strafbankje zitten omdat hij/zij niet luistert
- Kind van 4 jaar kijkt wat moeder aan het koken is, moeder vindt dit vervelend en drukt de hete pan op de handjes van het kind.

15. Als ik het idee heb dat iemand huiselijk geweld of kindermishandeling mee maakt of als ik er zelf mee te maken heb, zou ik:

☐ degene bij wie ik het vermoed vragen of er iets aan de hand is

☐ mijn verhaal aan iemand uit mijn omgeving vertellen (familie, vrienden)

☐ geen hulp zoeken, ik hou het voor mezelf

☐ Veilig Thuis of de kindertelefoon bellen om mijn verhaal kwijt te kunnen (anoniem)

☐ hulp zoeken bij een hulpverleningsorganisatie (dit is niet anoniem)

16. Wie kan er helpen als er sprake is van huiselijk geweld en/ of kindermishandeling? (meerdere opties zijn mogelijk):

☐ iemand uit mijn omgeving

☐ mentor/coach

- ☐ huisarts
- ☐ Veilig Thuis
- ☐ Kindertelefoon
- ☐ Wijkteam (gemeente)
- ☐ docent op school
- ☐ coach van hobby (muziek/sport)
- ☐ anders, namelijk:

17. Als ik een organisatie zoals Veilig Thuis zou willen spreken, zou ik:

- ☐ bellen met een volwassen hulpverlener
- ☐ bellen met een hulpverlener onder de 18 jaar
- ☐ chatten met een volwassen hulpverlener
- ☐ chatten met een hulpverlener onder de 18 jaar
- ☐ mijn vraag op een forum zetten (waar anderen die in dezelfde situatie zitten, kunnen reageren)
- ☐ zelf langs gaan om mijn verhaal te doen
- ☐ whatsappen met een volwassen hulpverlener
- ☐ snapchatten met een volwassen hulpverlener, zodat het binnen 24 uur weer weg is
- ☐ anders, namelijk:

18. Op welke manier zou je meer informatie willen over huiselijk geweld en kindermishandeling? (meerdere opties zijn mogelijk)

- ☐ Dat hoef ik niet
- ☐ Via televisieprogramma's
- ☐ Via social media (Facebook, YouTube)
- ☐ Workshop/voorlichtingen op school
- ☐ Anders, namelijk:

19. Ik vond het maken van deze enquête: (hierbij is 1 niet interessant en 10 erg interessant)

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10

Bijlage II - Interview organisaties

Topic 1: De organisatie in het algemeen

1. Bij welke organisatie bent op werkzaam?
2. Wat is uw functie binnen deze organisatie?
3. Wat is uw achtergrond qua werk?
4. Wat doet de organisatie?

Topic 2: Naamsbekendheid

5. Hoe zorgt de organisatie ervoor dat kinderen en jongeren hen kennen?
6. Benadert de organisatie kinderen en jongeren, door bijvoorbeeld een voorlichting te geven?

Topic 3: Benaderbaarheid

7. Op welke manier is de organisatie te benaderen door jongeren?
8. Welke benadering wordt het meest gebruikt?
9. Wanneer jongeren contact zoeken over kindermishandeling of huiselijk geweld, wat is jullie taak in deze situatie?

Topic 4: Kennis van de jongeren

10. Beschikken jongeren over kennis rondom huiselijk geweld en kindermishandeling? Waar merkt u dit wel of niet aan?
11. Kennen jongeren organisaties die mogelijk kunnen helpen bij huiselijk geweld of kindermishandeling?

Bijlage III - Mail naar mentoren

Eerste mail

Beste coaches van het tweede leerjaar,

Wij zijn Carlijn IJtsma en Milou Nieboer, studenten van de Hanzehogeschool te Groningen, opleiding Sociaal Pedagogische Hulpverlening. Wij doen ons onderzoek bij Veilig Thuis Groningen, afdeling het Kenniscentrum. Zoals jullie wellicht weten geeft het Kenniscentrum workshops bij u op school in de burgerschapslessen. Ons onderzoek is gebaseerd op deze workshops. Wij onderzoeken welke kennis jongeren hebben omtrent huiselijk geweld en kindermishandeling. Daarom willen wij in het tweede leerjaar van het Alfa College (Kluiverboom, Boumaboulevard en Kardingse) enquêtes afnemen. De enquêtes zijn volledig anoniem. Deze enquêtes moeten worden ingevuld door zowel studenten die de workshop hebben gevolgd, maar ook die de workshop niet hebben gevolgd. Zo willen wij meten of de workshop aanslaat. Hierover zijn wij uitgebreid in gesprek gegaan met Jan Bennink.

Wij zouden het erg op prijs stellen als u deze enquêtes in de coachlessen worden ingevuld in een toets opstelling. Het zal gaan om maximaal 15 minuten van uw lestijd. Dit is van belang om zo eventueel de workshops van het Kenniscentrum aan te kunnen passen naar de wensen van uw studenten. Wij zullen via Jan Bennink de communicatie laten verlopen. Hij zal van ons gedurende deze week een mail ontvangen met daarin een link van de enquête. In dezelfde mail zullen wij u duidelijk uitleg geven hoe dit gebruikt moet worden in uw les.

Wij hopen u genoeg op de hoogte hebben gesteld en dat u enthousiast bent om mee te werken om dit onderzoek te laten slagen.

Met vriendelijke groet,
Carlijn IJtsma en Milou Nieboer

Tweede mail

Beste coach van het tweede leerjaar,

Zoals u inmiddels hebt meegekregen wordt er onderzoek gedaan naar de Workshop van Veilig Thuis die tijdens de burgerschapslessen wordt gegeven op het Alfa College. Als het goed is heeft u vorige week een mail ontvangen met daarin de informatie onder het onderzoek.

Wij willen aan u vragen om in uw coach les 10 minuten te besteden aan het invullen van een enquête die door ons is opgesteld. Wij zouden het prettig vinden dat u uw klas (gedurende die 10 minuten) in een toets opstelling wil laten zitten, zodat het rustig is in de klas en dat het geheel alleen wordt ingevuld door de studenten. Wanneer de studenten in toets opstelling zitten, zouden wij u willen vragen om de onderstaande link naar uw klas te mailen. Dat is de link van de enquête, deze kan ingevuld worden op zowel een mobiele telefoon, tablet als op een laptop/computer.

Alvast heel erg bedankt voor uw medewerking! U zal hierdoor een grote bijdrage leveren aan een goed resultaat van ons onderzoek!

Met vriendelijke groet,
Carlijn IJtsma en Milou Nieboer